

Medea : treurspel van Euripides

<https://hdl.handle.net/1874/366439>

BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

Verzameling tooneelstukken

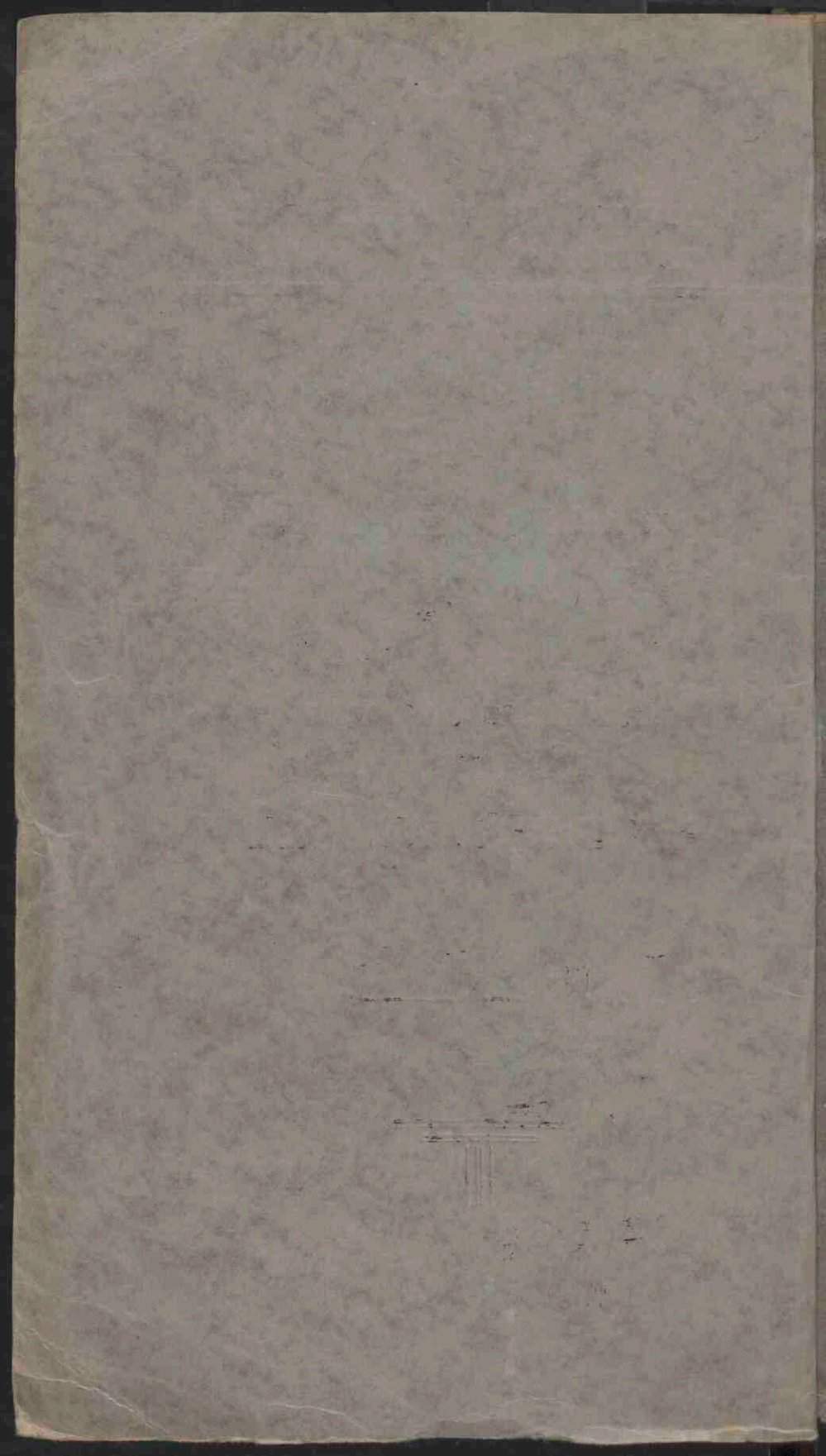
uit de

nalatenschap van

Prof. Dr. J. te WINKEL

No. 11 _____

By J. H. Winkel
N 559

M E D E A.

T R E U R S P E L.

214

11

M E D E A ,
TREURSPEL
VAN
E U R I P I D E S ,

uit het Grieksch vertaald,

door

MR. JAN TEN BRINK.

Te AMSTERDAM, bij
JAN TEN BRINK, G. Z.
MDCCCXIII.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

211

大清宣統元年

正月

初九日

廣東省城

某某

啟

者

茲

因

事

特

此

佈

聞

此

佈

聞

V O O R B E R I G T.

Onder de Dichterlijke voortbrengfelen van vroegeren en lateren tijd. voor zoo ver ik dezelve ken, behaagt mij op den duur niets zoo zeer, als het Treurspeldicht, en, ware ik Dichter genoeg, om in dit vak iets oorspronkelijks te leveren, ik zou er mijnen hoogften roem in stellen. Dan, gevoelende, dat ik te vergeefs mijne pogingen daartoe zou aanwenden, zal ik wel tevreden zijn, zoo men deze dichterlijke vertaling van een der meesterstukken van het Griekfche Tooneel niet geheel en al beneden de waarde van het oorspronkelijke keurt. Hiervan ben ik mij zelve bewust, dat ik geene moeite gefpaard heb, om, aan den eenen kant, getrouw bij het oorspronkelijke te blijven, en om tevens, aan den anderen kant, de verzen zoo vloeiend mogelijk, en het geheele Stuk voor den Hollandfchen Lezer verftaanbaar en aangenaam te maken. In de aantekeningen heb ik niet alleen, naar mijne gewoonte, de door mij gekozene lezing, en dikwijls ook de reden daarvoor, opgegeven, maar ook zoodanige ophelderingen en aanhalingen bijgebragt, als dienen konden, om den Lezer de

*

fchoon-

schoonheden of mislagen van EURIPIDES te doen opmerken, en den kundigen beoefenaar of beminnaar der Poëzij op het een en ander, zoo bij vroegere, als latere Dichters voorkomende, oplettend te maken; en ik durf mij vleijen, dat dit gedeelte der aantekeningen aan de meeste Lezers het meefte genoeg zal verschaffen. Ik had hetzelfde aanmerkelijk kunnen uitbreiden; doch ik heb mij bedwongen, om dit boekje niet te zeer te doen uitdijen. Om dezelfde reden wederhoud ik mij hier ook van alle aanmerkingen, zoo over het Griekfche Treurspel in het algemeen, als bijzonder over EURIPIDES, voornemens zijnde, dit onderwerp bij eene andere gelegenheid opzettelijk en uitvoerig te behandelen. Eindelijk is het fabelachtig verhaal, dat ten grondslag van dit Treurspel ligt, bekend genoeg en in het Stuk zelf genoeg ontwikkeld, zoodat ik niet noodig heb, daarvan vooraf eene fchets te geven.

De verdeeling in Bedrijven en Tooneelen, als van latere en vrij willekeurige bepaling, heb ik geheel achter wege gelaten.

Vindt deze mijne onderneming genoegzame aanmoediging, dan zal ik misfchien aan eenig ander Stuk van EURIPIDES op nieuw mijne krachten beproeven.

Haarlem den 16. Mei,

1813.

JAN TEN BRINK,

* * *

Wanneer een vrouw van zachten aard,
Den naam van vrouw volkomen waard,
Zich aan een' man uit liefde p'art,
Maakt zij den echten staat ten hemel op deze aard,

Zoo fierheid heerscht in haar gemoed,
En is haar hart meer tro sch, dan goed;
Dan is het huwlijk minder zoet,
Doch 't kan nog draaglijk zijn, zoo lang zij liefde voedt.

Maar wacht u, dat die liefde faak:
Dan kent haar wraakzucht perk noch paal;
Zij doet, ter straf van haar gemaal,
Hare eigen kinderen vergaan door 't moordend staal.

Zoo is MEDEA, zoo ontzind!
Wie, die dees vrouw niet schriklijk vindt?
Een monster, dat haar kroost versindt;
En, streelt het slechts haar wraak, hare eigen smart verwint.

Schriklijk is zij, ja, gewis!
En toch verdient zij deërenis;
Zij zucht, met regt, om 't wreedst gemis,
Waarvan de ondankbaarheid van JASON de oorzaak is.

Verheven Dichter! die dit beeld
Ons voormaakt, dat ons schokt en streelt;
En 't harte, dat gij wondt, waar heelt:
O ware een sprankje van uw vuur mij toegedeeld!

*

P E R S O N E N.

DE VOEDSTER van MEDEA.

DE GELEIDER *der kinderen van JASON en MEDEA.*

MEDEA.

REI van *Corinthische vrouwen.*

KREON, *Koning van Corinthe.*

JASON.

EGEUS, *Koning van Athene.*

Een BODE.

DE KINDEREN van JASON en MEDEA.

*Het Tooneel is te Corinthe, voor het Paleis, door MEDEA
bewoond.*

M E D E A.

T R E U R S P E L.

DE VOEDSTER.

O Dat toch de Arge nooit naar Colchis was gefield!
Dat nooit op Pelion de pijnboom was geveld!
Dat nooit der Helden hand den riem had aangegrepen,
Om 't gulden vlies ten buit naar Griekenland te slepen.
Dan was Medea niet te Jolkus aangeland,
Door blinde liefdedrift voor Jafon overmand;
Dan had niet op den raad, door mijn meestres gegeven,
Het kroost van Pelias dien grijz' beroofd van 't leven;
Ook woonde zij dan niet als balling, om die dood,
Hier in Corinthe's wal, met kroost en echtgenoot.
Gelukkig kon haar aard den Burgeren behagen;
Haar trouw kon in het leed Held Jafon onderschragen;
Zij bood hem al dien troost, dien ooit een gade geeft,
Als zij met haren man in eensgezindheid leeft.
Nu is het al verkeerd; de naauwte banden schaden;
Ach! Jafon heeft zijn gade en kinderen verraden;
Hem streelt een nieuwe bruid op 't vorstlijk ledekant;
't Is Glauca, Kreon's telg, den Koning van dit land.
Rampzalige Medeë, als een verlaten vrouwe,
Klaagt luid den schender aan van zijnen eed en trouwe;

M E D E A.

Zij roept de Goden tot getuigen van het loon,
 Dat Jafon voor haar hulp haar trouwloos heeft geboon.
 Zij ligt ter aarde, zonder voedsel, gans bezweken
 Van droefheid; al den tijd ziet men haar tranen leken,
 Sints zij haar ongeluk met zekerheid verstond.
 Zij beurt haar oog niet op, noch 't aanzigt van den grond:
 En is voor al den raad, de toespraak harer vrienden
 Zoo doof, gelijk een rots voor 't bulderen der winden.
 Soms ziet men haar het hoofd vertwijflend opwaarts slaan;
 Dan roept zij zuchtend bij zich zelf haar' vader aan,
 Haar vaderland en huis; 't geen ze alles heeft verraden
 Om Jafon, die haar nu ondankbaar kan versnaden;
 Zoo heeft de ellendige door eigen leed geleerd,
 Wat heil hij derven moet, die 't vaderland ontbeert!
 't Zien harer kinderen, zoo streeleud voor een moeder,
 Verdrijft haar snarte niet, maar maakt haar nog verwoeder.
 Ik vrees maar al te zeer, dat zij iets ijslijks sineedt:
 Ik ken haar' forschen aard, altijd tot wraak gereed.
 Mischien beraadt zij zich, haar eigen bloed te plengen,
 Of wel den Koning zelf, en Jafon om te brengen:
 En mooglijk rigt zij dan nog grooter onheil aan.
 Haar geest is stug en wreed: hem, die het durft bestaan,
 Haar wraak te tergen, zal de zege schaars bekronen.
 Doch stil... wie nadert mij? — Het zijn Medea's zonen,
 Uit de oefenschool gekeerd met hunn' geleider. Ach!
 Zij weten weinig van hun moeders droef geklag.
 Waar heeft de treurigheid ooit vat op 't jeugd'ig harte?

DE ZONEN VAN MEDEA, DERZELVER GELEIDER,

DE VOEDSTER, MEDEA *van binnen.*

DE GELEIDER.

Gij oude Voedster van Medea! zeg, wat smarte
Verdreef u nu dit huis, dat gij in eenzaamheid
Hier diepe zuchten loost, en bittere tranen schreit?
Hoe kon mijn meesteres zich van uw bijzijn scheiden?

DE VOEDSTER.

O Gij, wiens taak het is, dees kindren te geleiden!
Gij weet: een trouwe slaaf deelt in zijns meesters smart;
De ramp, die dezen treft, gaat hem ook diep aan 't hart.
Ik zie met deerenis Medea's tranen stroomen:
Haar rouw treft mij te zeer; dus ben ik hier gekomen.
Om aarde en hemel 't leed te melden, dat zij draagt.

DE GELEIDER.

Heeft de ongelukkige dan nog niet uitgeklaagd?

DE VOEDSTER.

O Neen! de grens dier smart is nog niet af te meten!

DE GELEIDER.

O Dwaze! (mag ik dus mijn meesteresfe heeten.)
Die de oude drosfheid viert, en 't nieuwe kwaad niet ziet.

MEDEA.

DE VOEDSTER.

Wat is het? grijsaard! spreek: ik bid, verberg 't mij niet.

DE GELEIDER.

't Is niets. Reeds voel ik mij, wat mij ontviel, berouwen.

DE VOEDSTER.

Bij al wat heilig is, wil het mij toevertrouwen.

'k Verzwijg, zoo 't noodig is, 't geen gij mij mededeelt.

DE GELEIDER.

Waar bij Pirene's bron de grijsheid kout of speelt,

Daar hoorde ik kort geleên een' uit den hoop vertellen,

(Doch wist dat oogenblik als doof mij aan te stellen,)

Hoe Kreon, Koning van dit land, besloten had,

Medea met haar kroost te bannen uit de stad.

'k Weet niet, of dit gerucht zij waar of valsch te heeten;

Doch wat mijn harte wenscht, kunt ge uit u zelve weten.

DE VOEDSTER.

Hoe? kan dan Jafon, of hij schoon de moeder haat,

Zijn telgen zien gedoemd tot dien rampzaalgen staat?

DE GELEIDER.

Een nieuw geknoopte band doet oude banden wijken.

Ook deed de Koning nooit dees kindren vriendschap blijken.

DE

Het is met ons gedaan! Die nieuwe tegenspoed
Voltooit ons ongeluk, daar de oude wond nog bloedt.

DE GELEIDER.

O Wacht u, dit berigt aan uw meesteres te ontvouwen:
Haar droeve toestand eischt, dat wij 't verborgen houën.

DE VOEDSTER.

Hoort, kinderen! hoe wreed uw vader is van zin!
'k Wensch hem geen onheil toe; ik ben slechts zijn slavin:
Doch hij verzaakt den pligt, door teërheid voorgeschreven.

DE GELEIDER.

Wat sterfling doet dit niet, door eigenhaat gedreven?
Is Jafons voorbeeld, die zijn kindren van zich weert
Om zijne nieuwe gaâ, het eerste, dat u leert,
Dat allen meer zich zelf dan anderen beminnen?

DE VOEDSTER, *tegen de kinderen.*

Komt, lieve kindren! 't zal wel gaan; treedt thans naar binnen.

Tegen den Geleider, zoo dat de kinderen het niet hooren.

En gij, houd hen alleen, zoo veel u mooglijk is;
De moeder zie hen niet in dees gesteltenis.
Ik zag haar op haar kroost reeds woeste blikken werpen,

Als nam ze iets ijslijks voor. Haar woede zal zich scherpen,
 Tot dat haar felle wraak eens zeker treffen zal.
 Dat dit haar hateren alleen te beurte vall'!

MEDEA, van binnen.

Rampzalige! waar vind ik 't ende,
 Helaas! Helaas! van mijne ellende?

DE VOEDSTER.

Dit is het, kindren! wat ik ducht.

Haar spijt en gramfchap zijn aan 't zieden.

Komt, spoedig nu in huis gevlugt;

Doch wilt haar nog zorgvuldig vlieden:

Vreest haar verwoede driften, vreest

Haar' fluggen aard en stouten geest.

Nog eens dan, kindren! ras naar binnen.

Haar nu begonnen klagt bewijst,

I at hare woede hooger rijst.

Wat zal ze in 't einde nog beginnen?

Haar ziel, die van geen zwichten weet,

Is al te diep gegriefd door 't leed.

MEDEA, van binnen.

Helaas! Helaas! waartoe mijn klagt te smoren?

Geen jammerkreet is voor mijn ramp te groot.

Gevloekte vrucht van mijn' rampzaalgen schoot!

Verga met uwen vader — ééne dood

Trefte al de geen, die tot dit huis behooren!

DE VOEDSTER.

O Smart! o ramp! waar vind ik, arme, troost?
 Rampzalige! moet dan 't onschuldig kroost
 U om de schuld des Vaders haatlijk wezen?
 Uw naadrend lot, o kindren! doet mij vreezen.
 O Wrevelmoed der Vorsten! niet gewend
 Naar iemands raad, hoe wijs die zij, te luisteren,
 Maar veler wil aan hunnen wil te kluisteren,
 Is 't wonder, zoo hun toorn geen palen kent?
 Gelukkig, die, in lagen stand geboren,
 Geene ijde pracht, maar veiligheid geniet!
 Dit heilrijk deel zij mij, o Goon! beschoren,
 Zoo lang mijn oog het licht der zonne ziet!
 De middelmaat, zelfs om den naam te prijzen,
 Verschaft den mensch het aangenaamst genot:
 Doch ziet ge uw' staat ten hoogsten toppunt rijzen;
 Wat voordeel geeft, o sterfing! u dit lot?
 En slaat de toorn der Goden eens aan 't woeden,
 Dan treffen u veel grooter tegenspoeden.

DE REI, DE VOEDSTER, MEDEA *van binnen.*

DE REI,

Medea's stem en jammerklagt,
 O Voedster! trof mijne ooren.
 Is nog haar droefheid niet verzacht?
 Doe mij haar toestand hooren.
 Het huis weergalmt van haar geveet;
 Ik deel in hare finarte:
 Sints vriendschap ons verbond aan een,
 Gaat mij haar lot ter harte.

M E D E A.

D E V O E D S T E R.

't Is uit, en met dit huis gedaan!
 Mijn meester hangt de dochter aan
 Van Kreon, uwen Koning.
 Medea, door die min versmaad,
 En niet getreeld door vrienden-raad,
 Kwijnt eenzaam in haar woning.

M E D E A, van binnen.

Ach! trof des hemels vuur mijn hoofd!
 O Smart! Wat kan mij 't leven baten?
 Hoe wenschte ik, van het licht beroofd,
 Dit haatlijk aanzijn te verlaten!

D E R E I.

K E E R.

O Jupiter! o Aarde! hoort,
 O Licht! hoort gij Medea's klagten?
 Wat drift is 't, dwaze! die u spoort,
 Om naar uw levens-eind te trachten?
 O dat uw hart die wenschen staak!
 En zoo gij Jafon ziet een vreemde liefde kweeken,
 Laat dit uw grimmigheid niet al te zeer ontfteken:
 Beveel aan Jupiter de wraak.
 Veroorzaak zelve u niet de dood,
 Door 't jammren om een' echtgenoot.

M E D E A, van binnen.

O Grootte Themis! slaat ge uwe oogen,

En gij, Diane! op al mijn leed?
 Ook de eeden hebben mij bedrogen,
 Die mijn gevloekte man mij deed.
 O Zag ik, in de wreedste smarten,
 Hem met zijn nieuwe bruid vergaan!
 Zij durven in hunn' blinden waan,
 Mijn wraakzucht door mishandling tarten.
 O Vader! o mijn Vaderland!
 Met schande moest ik u begeven.
 O Broeder! Broeder! deze hand
 Beroofde om Jafon u van 't leven.

DE VOEDSTER.

Vriendin! gij hoort het, wat zij spreekt.
 Zij zendt haar klagten en gebeden
 Tot Themis, die de misdaad wreekt,
 Tot Jupiter, den God der eeden.
 Gewis zal geen geringe zoen
 Haar felle gramschap ooit voldoen.

DE REI.

TĒGENKEER.

O dat zij voor mijn oog verscheen!
 Dat zij mijn troost-stem wilde hooren!
 Ligt slaagde ik dan, haar te overreên,
 Haar' toorn en fellen wrok te smoren.
 Nooit laat' mijn toegenegen hart
 Hem, die mijn vriendschap won, in nood van hulp verſteken!
 Ga, roep haar buiten; zeg, dat ik haar wensch te ſpreken,
 Ter ſtilling harer bittre ſmart.

Snel heen, ligt komt ge een onheil voor.
Haar geest holt langs hoe meer van 't spoor,

DE VOEDSTER.

'k Zal gaan, en uw verzoek volbrengen,
Schoon 'k vrees, dat alles vruchtloos is.
Zij wil, in hare droefenis,
De toespraak van geen mensch gehengen;
Maar slaat verwoed een vlamvend oog,
Als een leeuwin, die hare jongen
Door eenen jager ziet besprongen,
Op wie haar ook te troosten poog'.

Die 't voorgelacht als wijs niet huldigt,
Maar als verkeerd en dwaas beschuldigt,
Mist zekerlijk de waarheid niet.
Het deed de feest- en bruilofts-zalen,
Bij volle bekers, rijke malen,
Weërgalmen van een vreugde-lied;
Doch 't vond geen' toon voor 't lijdend harte,
Gefolterd door de wreedste smarte,
Die voor geheel een huisgezin
Te vaak verderf en dood kon telen:
En toch — die smart door zang te heelen,
Was voor den mensch een waar gewin.
Wat doet men vruchtloos liedren rijzen,
Waar om den disch de blijdschap zweeft?
Daar de overvloed van drank en spijsen
Van zelf genoeg vermaaklijks heeft.

Zij gaat naar binnen.

DE REI, *alleen op het Tooneel.*

SLOTZANG.

Ik hoor Medea's droef gezucht:

Hoe dringt haar klaagstem door de lucht!

Hoe scheldt zij op den snooden

Verrader van zijne echte trouw,

Die zijne hand eene andre vrouw

Ter kwader uur heeft aangeboden!

Beleedigd door die nieuwe min,

Roept zij de wraak van Themis in,

Die haar, op Jafons woorden

Gerust, naar 't verre Griekenland

Deed varen, langs het Westerstrand,

En ontoeganklijke oorden.

M E D E A, D E R E I.

M E D E A.

Gij vrouwen van Corinthe! ik ben voor u verschenen:

Wilt, om mij regt te doen, mij gunstige ooren leenen.

Ik ken er velen, die, of in hun vaderland,

Of ook daar buiten, roem verwierven; smaad en schand

Trof andren, wyl zij niets, dat schittrend was, bestonden:

En toch wordt billijkheid bij zulken niet gevonden,

Die op den mensch, wien zij niet kennen, en door wien

Zij nooit beleedigd zijn, verachtlijk nederzien.

Het voegt een' vreemdeling, naar 's burgers wil te leven;

Doch 'k voel me ook ongenegid, den burger lof te geven,

Die, onbeschaafd van geest, vermetel van gemoed,

Zijn medeburgren niet met minzaamheid ontmoet.

Voor

Voor mij, door 't ongeluk te plotsling aangegrepen,
 Voel ik geheel mijn ziel door wanhoop medeslepen;
 En, daar het leven mij geen vreugde meer verwekt,
 Is 't slechts de dood, Vriendin! waarnaar mijn harte trekt.
 Is niet mijn echtgenoot, die mè allès was op aardé,
 Van alle mannen thans de snoodste en meest ontaardé?
 Helaas! van alles, wat gevoel en kennis heeft,
 Is 't vrouwelijk geslacht 't rampzaligst, dat er leeft.
 Of zijn wij niet verplicht, veel schatten op te hoopen,
 Om ons een' echtgenoot — wat zeg ik? — Heer te koopen?
 En nog is 't ongewis, tot overmaat van leed,
 Of al die rijkdom wel of kwalijk word' besteed.
 En valt het kwalijk uit; 't zou de eer der vrouw besmetten,
 Te scheiden van haar' man: verplicht aan vreemde wetten,
 Aan vreemde zeën gehuwd, moet haar een hooger licht
 Bestralen, zal zij niet bezwijken in haar' pligt.
 Kan zij van d'aard haars mans voor 't huwlijk kennis dragen?
 Doch, zoo wij in dit al naar onze wenschen slagen,
 En een zachtaardig man ons lot aan 't zijn verbindt,
 Die in het huwlijksjuk geen' dwang, maar wellust vindt;
 Benijdenswaardig, ik beken 't, is dan ons leven:
 Doch, valt het anders uit, wat rest ons, dan te sneven?
 Wanneer de man in huis 't gewenscht vermaak niet vindt,
 Verlaat hij 't, spoedt zich naar een' metgezel of vriend,
 En doet op deze wijs zijn' wrevel ras bedaren:
 Doch wij — wij moeten slechts op zijne bliken staren.
 Men roemt de veiligheid, die eene vrouw geniet,
 Terwijl haar man in 't veld de dood voor oogen ziet:
 Hoe dwaas besluit men! 'k zou veel liever driemaal strijden
 In 't oorlogsveld, dan eens de barens-smart te lijden.
 Mij drukt nogtans, Vriendin! dan u een' zwaarder kruis:
 Gij hebt een vaderland, gij hebt een vaders-huis,
 Des levens overvloed, den troost van uwe vrienden;

Ik kan geen vaderland, ik kan geen vrienden vinden.
 Uit een barbaarsch gewest te listig weggetroond,
 Zie 'k mij baldadig door denzelfden man gehoond:
 Geen moeder staat mij bij, geen broeder, geene magen;
 Waar, waar ontvingt ik 't leed, te schriklijk om te dragen?

Dat ik van u, Vriendin! deze eene gunst verkrijg':
 Wat ook uwe oogen zien, dat zulks uw mond verzwijg'.
 Ligt wordt door mij een weg, een middel uitgevonden,
 Om mij op hem, die snood zijne eeden heeft geschonden,
 Op Kreon, die te dwaas zijn telg aan Jafon geeft,
 Op haar, die roekeloos mijn plaats genomen heeft,
 Gestreng te wreken. Ja, men noeme vrij de vrouwen
 Vreesachtig, en te laf, een blank rapier te aanschouwen;
 Toch is, verbreekt de man zijne eens bezworen trouw,
 Geen tijger of leeuwin bloedgier'ger, dan een vrouw.

DE REI.

'k Zal zwijgen. Billijk voelt ge uw hart van wraakzucht gloeijen;
 Te regt doet zulk een leed uw heete tranen vloeijen.
 Doch 'k zie den Koning, die zijn schreden herwaarts wendt:
 Zijn komst, Medea! spelt welligt u nieuwe ellend.

KREON, MEDEA, DE REI.

KREON.

U, met dien donkren blik, en die verwoede trekken,
 Waaruit te klaar uw haat op Jafon is te ontdekken,
 Medea! zeg ik aan, dat gij mijn rijk en staat,
 Met beide uw kinderen, in ballingschap verlaat.
 Voor 't minst verwijl is u een strenge straf beschoren.
 Ik, Koning van dit land, doe zelf mijn wil u hooren,
 En

En zal, eer gij dien wil volvoert, van hier niet gaan.

M E D E A.

Ach mij ellendige! nu is 't met mij gedaan!
Ik zie mijn haatren al hun pijlen op mij rigten,
En moet, van schild ontbloot, voor hunnen aanval zwichten,
Doch hoe onschuldig ik door dit geweld ook lij;
O Kreon! 'k vraag u toch: waarom verbant gij mij?

K R E O N.

Ik vrees, dat gij ('k zal onbewimpeld met u spreken)
Aan mijne dochter u op 't ijsfelijkt zult wreken.
Veel is er, dat die vrees als al te wetig slaalt,
Gij zijt met wetenschap om kwaad te doen begaafd;
Gij ziet met felle spijt eene andre vrouw gekoren
In uwe plaats; ook kwam uw dreigen mij ter ooren,
Dat gij aan Jafon, mij en mijne elg uw' moed,
Zult koelen: deze dag dien, eer hij tref, verhoed,
Veel beter is 't, da' mijn gestrengheid u doe vlugten,
Dan dat toegeeflijkheid mij naderhand doe zuchten.

M E D E A.

Ach! Kreon! niet voor 't eerst staat deze naam van wijs,
Die roem van wetenschap mij op te duren prijs.
Al wie het onheil van zijn kindren wil verhoed n,
Draag' zorg, hen niet te zeer tot wijzen op te voeden.
Want bij de naspraak, die hunn' naam en roem bestrijdt,
Zien zij zich blootgesteld aan veler bitfen nijl,
Doet gij onkundigen iets, dat hun nieuw is, hooren;
U is, in plaats van wijs, de naam van dwaas beschoren:
Wint

Wint gij meer roem, dan zij, die wijs zijn in hunn' waan;
Men ziet u in den staat als hoogstgevaarlijk aan.

Zie daar 't ongunstig lot, hetwelk ook mij doet lijden.

Als wijs toch, zie ik mij door sommigen benijden,

Door anderen veracht: doch 'k ben dien naam onwaard.

Gij vreest dus, dat mijn haat u enig onheil baart.

Staak Kreon! staak die vrees: geen wraak zal mij verblinden,

Om tegen eenen Vorst me iets roekloos te onderwinden.

Wat toch misdeedt gij mij? Gij geeft, 't is waar, uw kind

Aan Jafon, wijl uw hart in hem behagen vindt;

Nogtans niet u, maar hem, hem haat ik, dien trouwloozen:

Voor u, gij hebt, naar 't schijnt, voorzigtiglijk gekozen.

Geen nijd vervult mijn ziel, inlien uw welvaart groeit,

Indien door dezen echt uw huis nog meerder bloeit.

Laat mij slechts in dit land met mijne kindren wonen:

Hoe fel beleedigd ook, mijn taal zal u niet lonen.

K R E O N.

Uw rede streelt mijn oor, doch 't angstig harte vreest,

Dat gij iets kwaads beraamt in uw' getergden geest.

Ik moet mij des te meer voor uwe lagen hoeden.

Al wie, 't zij vrouw of man, door granschap staat aan 't woeden,

Is min gevaarlijk, dan die zijn' wrok bedekt.

't Staat vast: ik wil, dat gij op 't oogenblik vertrekt.

Staak al uw woordenpraal: uw kunst kan hier niets baten.

Zou ik mijn vijandin nog langer toeven laten?

M E D E A.

Ik smeek u aan uw kniën, bij uw zoo die baar kind,

K R E O N.

Gij spilt een rede, die bij mijgen' ingang vindt,

M E D E A.

Gij blijft bij uw besluit, ondanks mijn bede en smarte?

K R E O N.

De welvaart van mijn huis gaat meer, dan gij, me aan 't harte.

M E D E A.

O Vaderland! uw beeld herleeft in mijn gemoed.

K R E O N.

En na mijn kindren is de staat mij 't dierbaarst goed.

M E D E A.

De liefde is eene bron van onheil voor de menschen.

K R E O N.

Dit hangt van 't noodlot af, en niet van onze wenschen.

M E D E A.

Dat de oorzaak van mijn leed, Jupijn! zijn straf ontvang'!

K R E O N.

Vertrek, onzinnige! mijn kwelling duurt te lang.

't Is kwelling, ja! maar doet ook mij geen kwelling treuren?

K R E O N.

Mijn wacht zal met geweld u van mijn zijde scheuren.

M E D E A.

Neen, Kreon! ééne gunst smeek ik in mijne ellend.

K R E O N.

Vermeetele vrouw! heeft uw weérspanigheid geen end?

M E D E A.

'k Zal gaan. Dit is het niet, wat ik van u durf smeeken.

K R E O N.

Waar toe dan dit geweld? waarom niet reeds geweken?

M E D E A.

O Dat uw goedheid mij deez' enklen dag nog schenk',
 Op dat ik aan den weg, dien ik moet nemen, denk',
 En voor mijn kinderen wat leefstogt kan vergaären.
 Hun vader stoort zich niet aan 't geen hun moog' weêrvaren,
 Doch gij, heb deernis met het lot, dat hen verbeidt.
 Gij zelf zijt vader, en uw hart voedt teederheid.

B

Mijn

Mijn eigen ballingschap kan mij geen zorgen telen;
Maar ik beweene mijn kroost, dat in mijn ramp moet deelen.

K R E O N.

Geweldnarij is vreemd van mijn gemoeds-bestaan;
'k Heb menig mislag door toegeeflijkheid begaan,
En dat ik dwaaslijk doe, is thans me ook niet verborgen.
Gij hebt nogtans uw' wensch. Doch, zoo het zonlicht morgen
U met uw kinderen in deze muren ziet,
Dan zult gij sterven: dit besluit verandert niet.
Gij kunt dus, wijl 't moet zijn, hier dezen dag nog blijven:
Gij zult toch, 't geen ik vrees, intusschen niet bedrijven.

(Hij vertrekt.)

D E R E I.

Rampzaalge! uw lijden kent geen maat.
Waar zult, waar zult ge u henen wenden?
Waar vindt gij toevlugt in de ellenden?
Waar 't huis, dat voor u open staat?
Met welk een holle zee van rampen,
Medea! doet u 't noodlot kampen!

M E D E A.

Groot, (wie ontkent dit nog?) groot is mijn ongeval.
Maar waan niet, dat Medeë alleen hier lijden zal.
Aan 't nieuwe paar staat nog een harde strijd te voren,
En bitter harte-wee is aan hun bloed beschoren.
Geloofst gij, dat ik hem gefmeekt had aan zijn kniën,
Indien mijn list daarin geen voordeel had gezien?

'k Had

'k Had hem geen woord gezegd, veel min zijn hand gegrepen.
 't Is mij gelukt, hem tot die dwaasheid weg te slepen,
 Dat hij, die, zoo hij mij verbande uit zijnen staat,
 Mij'n aanslag stuiten kon, deez' dag mij toeven laat.
 Mij'n wraak zal van dien tijd gewenschte vruchten plukken;
 'k Zal Kreon, Jason en de bruid het licht ontrukken.
 Doch, daar veel wegen tot hun dood mij open staan,
 Weet ik nog niet, Vriendin! wat weg ik in zal slaan.
 Zal ik de bruijlofs-zaal doen branden lichter lagen,
 Of 't doodelijke staal in hunnen boezem jagen,
 En sluipen in 't vertrek, waar d'echtkoets is gespreid?
 Doch 'k zie, dat één gevaar op dezen weg mij beidt:
 Zoo men bij 't binnentreên mijn' toeleg mogt ontdekken,
 Dan zou ik stervende ten schimp mijns vijands strekken.
 Neen! liever 't middel, dat mij steeds de zege bood,
 Thans ook op nieuw beproefd, en hen door gift gedood!
 Doch stel; zij zijn geveld: — waarhenen zal ik vlieden?
 Wat land of stad of huis zal mij een schuilplaats bieden?
 Waar is de vriend, die mij van lijfsgevaar bevrijdt?
 'k Heb niemand. Ik vertoef dus nog een' korten tijd;
 En, zoo het mij gelukt, een toevings-oord te vinden,
 Dan zal ik dezen moord door list mij onderwinden.
 Doch, zoo in mijne ellend geen uitkomst mooglijk is;
 Dan grijp ik zelf het staal, al is mijn dood gewis,
 En stoot het hun in 't hart: niets zet mijn stoutheid palen.
 Neen! 'k zweer bij Hecaté, die mij zoo menigmalen
 Haar trouwen bijstand schonk, wie ik voor alle Goën
 Mij'n hulde heb gewijd, mijn offers heb geboon:
 Elk hunner zal het loon van mijne smart erlangen;
 Ik zal de bruijlofs-vreugd door droefheit doen vervangen;
 'k Zal maken, dat de Vorst door mijne list verkleet,
 Deez' nieuwen huwlijks-band en mijn verbanning vloekt.
 Op dan, Medea! op! wil nu uw vinding scherpen;

Voer, voer het moedig uit, wat gij ook moogt ontwerpen!
 't Is thans de rege tijd tot de allerstoutste daad.
 Voelt ge uw belediging? zoudt ge u ten schimp en smaad
 Van 't kroost van Sisyphus en snooden Jason stellen,
 Gij, die den Zonnegod bij uw geslacht moogt tellen,
 Wier vader wetten geeft in Colchis rijks gebied?
 En schonk u Hecaté tot wraak 't vermogen niet?
 Nog meer: eene eedle daad moog' vrouwen schaars gelukken;
 Zij toonen 't scherpst verstand tot alle gruwelstukken.

D E R E E.

K E E R.

De stroom keert naar zijn' o'rsprong weêr;
 't Verandert al op aarde;
 Gerechtigheid bestaat niet meer;
 Geen eed behoudt zijn waarde.
 De mannen zijn een listig rot:
 Ons schenkt de faam ten beter lot
 Een vlekloos, roemrijk leven:
 Bij de eer, die voortaan ons verwacht,
 Zal geene schandvlek op 't geslacht
 Der vrouwen langer kleven.

T E G E N K E E R.

Geen dichter doe meer 't oude lied
 Van vrouwen-ontrouw hooren!
 Had Phebus, die den zang gebiedt,
 Zijn gaven ons beschoren;
 Gewis wij hadden reeds voorlang,
 Tot antwoord op der mannen zang,

Hun

Hun loflied ook doen rijzen.
 Gaf ons gedrag hun stofs genoeg;
 Wie onzer, die naar stoffe vroeg,
 Om hen naar eisch te prijzen?

T W E E D E K E E R.

Gij, die, door minne-drift vervoerd,
 Uws vaders huis en staten

Om Jafon hebt verlaten,

Door geen gevaar der zee ontroerd;

Op vreemden grond moest leven:

Gij ziet u, voor die liefde en trouw,

Verftooten om eene andre vrouw,

En smadelijk verdreven.

T W E E D E T E G E N K E E R.

Verbroken is der eeden band

En Goddelijk vermogen;

De fchaamte is heengevlogen,

Naar beter oord, uit Griekenland.

Doch gij, waar zult gij vlieden,

Verftootne vrouw? uws vaders huis

Zal u, bij zoo veel druk en kruis,

Zelfs geene fchuilplaats bieden.

J A S O N , M E D E A , D E R E L

J A S O N .

Is niet voor de eerste maal, dat mij de ervaring leert,
 Hoe matelooze toorn 't meest den vergramden deert,

Gij, daar ge een schuilplaats hadt gevonden in deez' wallen,
 Indien ge u ons ontwerp hadt laten welgevallen,
 Wordt om uwe ijdele reën verjaagd uit dit gebied.
 Scheld mij, zoo veel gij wilt; het wekt mijn gramfchap niet:
 Noem mij den fnoodften man, Doch acht u hoogst bevoordeeld,
 Dat u Vorst Kreon slechts tot ballingschap veroordeelt,
 Voor alles, wat uw tong op hem heeft uitgebraakt.
 Ik zelf heb middlerwijl mijn poging niet geftaakt,
 Om door mijn fneeken zijn gemoed te doen bedaren,
 En u, waar 't mooglijk, van verbanning vrij te waren.
 Doch gij ftaakt uwe woede en dudloos fchelden niet,
 En Kreon bant met regt u uit zijn riksgebied.
 Ik echter waak voor u, en kom uit zorg u leeren,
 Hoe gij 't gebek van u en van ons kroost kunt weren.
 De ballingschap is ramps genoeg. Schön gij mij haat,
 Onmooglijk is 't, dat ik u in de ellende laat.

M E D E A.

O allerfnoodfte fchelm! want dus kan ik u noemen:
 Uw tong durft onbefchaamd uwe eerloosheid verbloemen!
 Gij komt zelfs hier, gij komt, en toont mij uw gelaat,
 Bij mij, heel 't menschdom, ja bij 't Godendom gehaat.
 't Is met den naam van moed, noch ftoothed te bekleeden,
 Een' fel mishandeld vriend dus onder 't oog te treden;
 De grootfte boosheid is 't, waaronder 't menschdom lijdt,
 't Is onbefchaamdheid. Maar, dat gij gekomen zijt,
 Verdient nogtans mijn' dank: u fcheldend, zal mijn harte
 Verligting voelen, doch het uwe fpijt en fmarte.
 'k Zal al mijn weldaän u verwijten van 't begin.
 Ik redde uw leven, (flemt elk Griek niet met mij in,
 Zoo velen zich met u aan Argo's boord bevonden?)
 Toen gij, als temmer van 't vuurfnuivend fpan gezonden,

Het

Het doodelijke zaad in de aarde werpen moest.
 Den slapeloozen draak, wiens kronkels, digt gekroesd,
 De gouden vacht des rams van allen kant ompanden,
 Heb ik gedood: uw heil was 't werk van mijne handen.
 Ik gaf, door liefde - drift veel meer vervoerd dan wijs,
 Om u mijn' vader en mijns vaders huis ten prijs,
 En volgde u onvervaard naar Jolkus verre stranden:
 'k Ontzielde Pelias door zijner dochtren handen;
 Waar is ooit stervenslot zoo ijselijk geweest?
 Om u trotseerde ik 't al, waar 't menschlijk hart voor vreest,
 En ondanks al die daan, ter uwer gunst bedreven,
 Durft ge om een nieuwe bruid, ondankbre! mij begeben,
 En 't kroost, bij mij verwekt: waart gij nog kinderloos,
 Uw zucht naar dezen echt waar' minder wreed en boos.
 Waar is uw heilige eed, mij bij de Goôn gezworen?
 Of waant gij, dat die Goôn sints hun gezag verloren,
 En dat een nieuwe wet geen' ouden pligt erkent?
 Uw hart toch zegt u, dat ge aan mij uwe eeden schendt.
 O regterhand, zoo vaak door uwe hand omvangen!
 Onteerde knieën, waar ge al smeekend aan bleeft hangen!
 O vruchteloze hoop, die als een rook verzwindt!
 Welaan; ik vraag u raad, als waart gij nog mijn vriend:
 Ik wacht niet, dat uw raad mij zal tot voordeel strekken,
 Maar wil uwe eerloosheid door 't vragen meer ontdekken.
 Waar henen wende ik mij in deez' verlaten' stand?
 Naar mijnen vader? Ach! mijn' vader, vaderland,
 Al wat mij dierbaar was, heb ik om u begeben.
 Naar 't kroost van Pelias? Ik deed dien grijsaard sneven:
 Hoe welkom zoude ik toch bij die bedroognen zijn!
 Dus haat me, om uwen wil, uw bloed niet min dan 't mijn.
 En voor dat alles maakt uw zuivre huwlijks - trouwe
 Mij door heel Griekenland tot een benijde vrouwe!
 Rampzalige als ik ben! Ik word, beroofd van troost,

Verbannen uit het land, met mijn onschuldig kroost.
 Het doet den bruidegom een' schoonen lof verwerven,
 Dat zijne kindren en zijn redd'ler hulploos zwerven!
 O Jupiter! gij, die, ter proev'ing van het goud,
 Onfeilbre teekenen den menschen hebt ontvouwd;
 Moest 's menschen ligchaam dan een zichtbaar kenmerk misfen,
 Dat van zijn snoodheid ons zou kunnen vergewisen?

D E R E I.

De gramschap is een kwaad, dat ongeneeslijk woedt,
 Als zij in 't vrienden-hart de vriendschap zwijgen doet.

J A S O N.

Nu moeten, naar het schijnt, mijn reednen vaardig stroomen,
 Om al den woordenvloed van uwe tong te ontkomen:
 Gelijk de stuurman, die den stormwind dreigen ziet,
 Voor 't nakende gevaar met volle zeilen vliedt.
 Hoe breed ge uw weldaân, mij bewezen, uit moogt meten;
 Aan Venus is mijn heil, naar 'k reken, dank te weten,
 Aan Venus, die alleen van menschen en van Goôn
 Mijn' togt begunstigde. Het schijne een bitse hoon;
 Moet echter uw verstand niet voor de waarheid zwichten?
 U dwong de God der min door zijne onfeilbre schichten,
 Om mij te redden uit het dreigend lijfsgevaar.
 Dan 't zij daarmee, zoo 't wil; 'k laat die ontwikkeling daar;
 Gij boodt mij uwe hulp, en 'k wil die weldaad prijzen.
 U viel nogtans daarvoor, gelijk ik zal bewijzen,
 Meer heils te beurt, dan ik ontving van uwe hand.
 Uit een barbaarsch gewest zijt gij naar Griekenland
 Door mij gevoerd, waar regt en wet alleen regeren,
 Waar nooit de sterkere den zwakkren kan verheeren.

Ook

Ook heeft de faam den roem van uwe fchranderheid,
 Door 't gansche Griekenland, met uwen naam verbreid;
 Terwijl, bewoondet gij nog 's aardrijks verite ftreken,
 De Grieken nimmer van uw daden zouden fpreken.
 Voor mij, ik wensch geen goud, geen' koninklijken fchat,
 Een dichtgaaf, fchooner nog, dan Orpheus ooit bezat;
 Zoo niet mijn naam alom genoemd wierd en gehuldigd.
 Ziedaar, wat ge aan mijn zorg weérkeurig zijt verfhuldigd,
 Ook opgeteld: gij zelf vingt dezen wedftrijd aan.
 Doch 't huwlijk, met de telg des Konings aangegaan,
 Is de oorzaak uwer woede en 't voorwerp van uw hoonen:
 Ik zal in deze zaak mijn wijs beleid u toonen,
 En mijne teedre zorg voor u en voor ons kroost. . . .

(MEDEA wil hem met woede in de rede vallen)

Bezadig u een wijl.

(Hij vervolgt.)

Beroofd van hulp en troost,
 Kwam ik uit Jolkus hier. Wat toch kon ik bedenken,
 Dat mij, een' banneling, meer duurzaam heil kon fchenken,
 Dan d'echt met 's Vorften telg? Een afkeer van uw min
 (Dit pijnigt u vergeefs) bragt zulks mij in den zin;
 Geen nieuwe liefde-vlam kon mijne borst ontvonken;
 Ik voed geen' wensch om met meer kinderen te pronken:
 Genoeg is 't tweetal, dat uw fchoot mij heeft gebaard,
 En ik verftoot u niet, als of ge onvruchtbaar waart.
 Maar wetend, dat geen vriend den armen aan blijft kleven,
 Was mijn voornaamfte doel, niet in gebrek te leven,
 En, waardig mijn geflacht, mijn kindren op te voên.
 Wat kon in dit geluk hen zeekrer deelen doen,
 Dan nieuwe telgen, uit deez' nieuwen echt gewonnen?
 Ik zou, dit was mijn hoop, hen zaam vereenen konnen;

En in hun aller heil mijn heil gevestigd zien.
 Ook u kon deze hoop een beter toekomst bién;
 En mij viel 't ligt, door 't kroost, uit dezen echt te wachten,
 Het deerniswaardig lot van 't onze te verzachten.
 Spreek: is dit gansch ontwerp niet wijslijk aangelegd?
 Hadt gij uw' bijval, hadt ge uw lof daaraan ontzegd,
 Liet ge u door minnenijd niet al te zeer beroeren?
 O Vrouwen, tot hoe ver kan u de dwaasheid voeren!
 Gij waant u in 't bezit van 't hoogste goed gesteld,
 Zoo lang een stoorloos heil uw huwlijk vergezelt:
 Doch naauwlijks is dat heil aan uwe sponde ontogen,
 Of zelfs het heilzaamste is verderflijk in uwe oogen.
 't Waar wenschlijk, dat ons kroost een' andren oorsprong vond,
 En 't vrouwelijk geslacht op aarde niet bestond:
 Dan zou geen enkele ramp het menschdom langer plagen.

D E R E I.

Zeer sierlijk, Jason! hebt ge uw reednen voorgedragen.
 'k Acht nogtans, schoon gij ligt een gunstige uitspraak beidt,
 't Verftooten van uw gade eene onregtvaardigheid.

M E D E A.

'k Verschil in menig stuk van 't algemeen gevoelen.
 Die wijs in 't spreken zijn, maar slechts op onregt doelen,
 Zijn de allergrootste straf hoogstwaardig, naar ik meen.
 Want, roemende op de kunst, om door hun gladde reën
 Het onregt de overhand op 't regt te doen behalen,
 Zal hunne stoutheid zich bij woorden niet bepalen.
 Hun wijsheid is nogtans bij onderzoek niet groot.
 Ook uw verdediging is gans van grond ontbloomd,
 En zelfs van alle kunst: een woord toch zal u dooden.

Gij

Gij hadt, was uw ontwerp 't besluit niet van een' snooden,
 Met zachte redenen mij moeten ondergaan,
 Om u deez' nieuwen echt vrijwillig toe te staan,
 Waartoe, met zoo veel zorg, uw opzet mij te helen?

J A S O N.

Indien ik u de zaak had willen mededeelen,
 Hoe vaardig hadt gij dan naar mijnen raad gehoord;
 Daar gij zelfs op dit uur uw' fellen toorn niet smoort!

M E D E A.

Geveinsde! uw doel was slechts, van smaad bevrijd te wezen,
 Dien een barbaarsche gaâ den Griek in 't eind deed vreezen.

J A S O N.

Ik zweer u andermaal, dat mij geen nieuwe gloed
 Dit huwlijk met de telg des Konings sluiten doet:
 O neen! ik wilde alleen voor uw belangen waken,
 En door een vorstlijk kroost ons kroost gelukkig maken.

M E D E A.

Voor mij, 'k wensch geen geluk, dat mijn geluk verstoort;
 Geen' rijkdom, die mijn hart in droefenis versmoort.

J A S O N.

Bij beter inzien zult gij 't eenmaal u beklagen,
 Dat u uw eigen heil als onheil kon mishagen,
 En dat gij, zonder ramp, u voor rampzalig hielt.

M E

M E D E A.

M E D E A.

Toon vrij den overmoed, waarmede gij zijt bezielde:
Gij hebt een toevlugts-oord; ik moet verlaten vlugten.

J A S O N.

Wijt dit u zelve alleen; geen ander doet u zuchten.

M E D E A.

Wijl ik een' ander trouw, en uwe min verſmaad?

J A S O N.

Wijl gij met vloek bij vloek Vorst Kreon overlaadt.

M E D E A.

Ben ik dan zelf niet in vervloeking bij den Koning?

J A S O N.

Ik ſtaak deeze redetwist. Als laaſte gunstbetrooning,
Bied ik u alle hulp uit mijne middelen aan,
Om u op uwe vlugt krachtdadig bij te ſtaan:
Ik wil met ruime hand u daarvan mededeelen
Ik zal u buitenslands mijn' vrienden aanbevelen,
Opdat ge een goed onthaal van hun verwachten kunt.
Gij zijt onzinnig, zoo ge uw zelf die hulp misgunt:
Doch ſtaakt ge uw' toorn, dan zult gij dak en voedſel vinden.

M E D E A.

'k Begeer geen goed onthaal van iemand uwer vrienden ;
 'k Begeer veel minder nog geschenken van uw hand :
 De gift eens snoodaards baart geen heil , maar schade en schand.

J A S O N.

Ik neem de Goden tot getuigen van mijn trachten ,
 Om onzer kindren lot en 't uwe te verzachten.
 Doch met halfstarrigheid slaat ge alle weldaân af ,
 En sloot uw vrienden weg : des lijdt gij zwaarder straf.

M E D E A.

Vertrek : de liefde toch doet naar uw bruid u smachten ,
 En in haar afzijn al den tijd verloren achten.
 Trouwhaar : doch ligt , dat eens , (de Godheid staav' dit woord!)
 Een bitter naberouw uw echtgeluk verstoort.

(J A S O N vertrekt.)

D E R E I , M E D E A.

D E R E I.

K E E R.

Wanneer een al te felle gloed
 Van liefde 't harte blaken doet ,
 Zijn eerlang roem en deugd geweken ;
 Doch matigt Venus 't vuur der min ,
 Dan kan geene andere Godin
 Zoo streelend een genoeg en kweeken.
 Dat nooit uw onontwijkbre schicht ,
 Godin ! den gouden boog ontvlogen ,

Met

M E D E A.

Met gift van lusten overtogen,
Op mijnen boezem zij gerigt!

TEGENKEER.

Mij zij, de schoonste gaaf der Goôn,
De matigheid ten lust en loon!
Nooit moet' mij 't hart naar liefde trekken,
Die aan eene andere is verpand,
Om, door dien wetteloozen brand,
Krakeel en gramschap op te wekken!
O groote Venus! dat geen echt
Door mij den vrede moog' verliezen:
Dat ik, voorzigtig in het kiezen,
Geen vrouw beroove van haar regt!

TWEDE KEER.

O Vaderland! o Vaders huis!
Mogt ik u nooit als balling derven!
In kommer, hulploos, om te zwerven
Is 't onverdragelijkste kruis.
Geen dag bestraal' mijn oog na dezen,
Zoo zulk een lot mij is bewaard!
Het is de grootste ramp op aard,
Van 't vaderland beroofd te wezen.

TWEDE TEGENKEER.

Geen bloot verhaal van andrer nood,
Mijn oog deed mij die waarheid vinden:
Geen stad toch, geen van uwe vrienden,
Die u in 't lijden bijtand bood.

Hem moet' geen heil, maar leed ontmoeten,
 Die de eer van zijnen vriend niet redt,
 Hem 't zuiver hart niet open zet:
 Nooit zal ik hem als vriend begroeten.

E G E U S , M E D E A , D E R E I .

E G E U S .

Medea! mogt de gunst der Goôn u blijdschap schenken!
 Want schooner vriendengroet weet niemand uit te denken;

M E D E A .

Ontvang, O Egeus! ook van mij dezelfde groet.
 Vanwaar, Pandions zoon! zet ge in dit oord uw' voet?

E G E U S .

Gij ziet mij weêrgekeerd van Phebus ouden tempel.

M E D E A .

Wat oorzaak rigtte uw reis naar dien gewijden drempel?

E G E U S .

Ik vroeg de Godspraak, of mij kroost te wachten staat.

M E D E A .

Hoe? zijt gij kinderloos?

E G E U S .

M E D E A.

E G E U S.

Dat ben ik, door den haat
Eens zeekren Gods. — —

M E D E A.

Wat dreef u naar Corinthe henen?

E G E U S.

Is Pittheus u bekend, de Koning van Trezenen?

M E D E A.

Die als de braafste zoon van Pelops wordt geteld?

E G E U S.

Hem wil ik oopning doen van 't geen de God mij spelt.

M E D E A.

Hij 's wijs, en in die soort van wetenschap ervaren.

E G E U S.

Hem acht ik 't meest van hun, die ooit mijn vrienden waren.

M E D E A.

Zijt heilrijk, en verkrijg het geen uw hart begeert!

E G E U S.

E G E U S.

Maar zeg me op uwé beurt, Medea! wat u deert.
Van waar dat somber oog, van waar die doodsche trekken?

E U S S E

M E D E A.

Ach, Egeus! Jafon is een snoodaard.

A G G E M

E G E U S.

Wil me ontdekken,

Wat u het hart bekeeft.

M E D E A.

Ach! hij beleedigt mij;

En 'k deed hem nimmer leed.

E G E U S.

Zeg duidlijk, wat het zij.

M E D E A.

Hij neemt eene andre vrouw.

E G E U S.

Durft hij zoo eerloos wezen?

C

ME-

M E D E A.

Ik zie mij thans veracht, zoo teér bemind voor dezen.

E G E U S.

Heeft hem een nieuwe drift, of haat op u vervoerd?

M E D E A.

Gewis een sterke drift, door eed noch trouw gefnoerd!

E G E U S.

Zoo moet' hij 't ijslijk lot eens snoodaards ondervinden!

M E D E A.

Hij wenschte zich met het huis eens Konings te verbinden.

E G E U S.

Wie geeft hem zijne telg?

M E D E A.

Die hier de rijks-kroon draagt.

E G E U S.

Verschoonlijk is de smart, die u aan 't harte knaagt.

M E D E A.

Het is niet mij gedaan: 'k word bovendien verdreven.

E G E U S.

Door wien? wat nieuwe ramp wilt gij te kennen geven?

M E D E A.

De Koning Kreon jaagt me als balling uit zijn Rijk.

E G E U S.

En Jafon staat dit toe?

M E D E A.

Het deert hem uiterlijk;

Doch de uitspraak van den Vorst stemt met zijn zielsverlangen.
 Maar gij, o Egeus! zie, zie me aan uw knieën hangen;
 Ik smeek u, bij al 't geen op aarde u dierbaar is;
 Betoon, betoon aan mij rampzaalge uw deerenis!
 Laat mij niet balling 's lands, verlaten, hooploos sterven,
 Maar in uw land en huis een toevlugts-oord verwerven!
 Zoo zij uw zucht naar kroost door 't Godendom voldaan!
 Zoo groeije tot uw dood uw heil gestadig aan!
 Ook vindt ge in mij een' schat, meer waard dan gij kunt denken:
 Ik zal u, 't geen gij wenscht, ik zal u kindren schenken;
 De kracht der kruiden staat ten dienst aan mijne kunst.

E G E U S.

Volvaardig schenk ik u, Medea! deze gunst,
 Zoo om der Goden wil, als uw belofte tevens:
 De wensch naar kindren is de hoogste wensch mijns levens.
 Doch dit staat bij mij vast: komt ge in Athene vliên,
 Dan zal ik u, naar regt, als gastvriend bijstand biên.
 Maar 'k voer u niet van hier; dit zeg ik u te voren:
 Vervoegt ge u zelf bij mij, dan is uw hulp beschoren;
 Dan zal geen sterveling aan u de handen slaan.
 Vertrek dus uit dit land. 't Verbond, eens aangegaan
 Met Kreons vorstlijk huis, moet ook onschendbaar blijven.

M E D E A.

Het zij zoo! Doch ik smeek, dit met een' eed te stijven:
 Dan heb ik alles, wat mijn hart van u verlangt.

E G E U S.

Mistrouwt gij dan mijn woord? Wat is er, dat u prangt?

M E D E A.

Is 't kroost van Pelias niet fel op mij vervolgen?
 Zal Kreons bittere haat mij verder niet vervolgen?
 Als dus uw bijstand door een' eed mij is verpand,
 Dan ben ik voor hun woên beveiligd in uw land.
 Doch door belofte slechts, niet door een' eed verbonden,
 Wierdt gij, wanneer zij u een vreed-gezantschap zonden,
 Ligt door hun gladde reên veranderd van gemoed.
 'k Ben arm en hulpeloos; zij hebben magt en goed.

E G E U S

E G E U S.

Gij doet in deze taal veel fchandre voorzorg blijken!
 Doch 'k zal, wijl gij 't begeert, voor uwe wenschen wijken.
 Geen beter middel ook, dat mij voor 't krijs-geweld,
 Of 't vriendlijk aanzoek van uw haters veilig stelt,
 Dan dat ik hen den eed, die mij verbindt, doe hooren;
 En niets ontrust u meer, is u mijn hulp gezworen.
 Wat eed geeft u genoeg verzeekring van uw lot?

M E D E A.

Zweer mij bij de Aarde, en bij den hoogen Zonnegod,
 Den oorsprong van mijn huis, bij al de Goön te gader.

E G E U S.

Wat *al*, of *niet* te doen? ontdek uw meening nader.

M E D E A.

Dat gij mij nimmer zelf verbant uit uwen staat,
 Noch mij vrijwillig aan mijn haters overlaat,
 Wie hunner van uw hand mij ook zou eischen mogen.

E G E U S.

*k Zweer u bij de Aard, bij 't Licht, dat van des hemels bogen
 Ons glansrijk overstraalt, bij aller Goden koor,
 Dat ik u houden zal, al 't geen ik van u hoor.

M E D E A.

Genoeg. Wat zal de straf van uwen meeneed wezen?

E G E U S.

Al de ongelukken, die ooit snoodaards staan te vreezen.

M E D E A.

Vertrek in vrede: ik ben voldaan. Wacht mij gewis,
Zoodra mijn plan volvoerd, mijn wensch verzadigd is.

D E R E I.

O Egeus! dat u Maja's zoon

Doe veilig t'huiswaars keeren!

Geniet uw ziels-begeeren, op de uwe loon!

Uwe edelmoedigheid ten loon!

(EGEUS vertrekt.)

M E D E A., D E R E I.

M E D E A.

O Jupiter, die 't regt beschermt! o Zonne-stralen!

Ik zal in 't eind op mijn vervolgers zegepralen.

Thans is de weg gebaad; thans lacht de hoop mij aan,

Dat ik hen straffen zal voor hun gevloekt bestaan.

'k Moest zwerven, was mijn vrees, langs onbekende kusten!

Dees man toont mij de reë, waar mijne kiel kan rusten.

Haast in de aloude stad van Pallas aangeland,

Stel

Stel ik mijn ovrig lot gerust in Egeus hand,
 Nu zal ik verder mijn ontwerp u mededeelen:
 Doch wacht geenszins, Vriendin! dat zulks uw oor zal streelen.
 'k Zal Jafon hier ontbiën, en hem met malsche reën
 Verklaren, dat ik thans volkomen ben te vreën
 Met zijn' beraamden echt, als wijs en nut te gader;
 Ik zal hem smeeken, dat hij, als een teeder vader,
 Van wreede ballingschap zijn kroost te redden tracht.
 Denk echter niet, dat ik mijn kindren in de magt
 Van mijn vervolgeren zou willen overgeven;
 O Neen! maar deze list ontroofst der bruid het leven.
 Haar zend ik ten geschenk, door mijner kindren hand,
 Een prachtig opperkleed en gouden schedel-band.
 Doch naauwlijks zal zij zich met die sieraan bedekken,
 Of moet ten prooi der Dood, met die haar aanraakt, strekken:
 Zoo vreeslijk is 't venijn, dat in die siersels steekt.

*(Zij begint te sidderen, en kan niet, dan na eene lange
 tuschenpoozing, voortvaren.)*

Verwonder u geenszins, dat mij de kracht ontbreekt,
 Om, 't geen mij verder nog te doen staat, u te ontdekken.
 Mijn hart zucht om de daad: mijn arm moet die voltrekken,

(Met zichtbare inspanning)

Ik pleng met eigen hand dan mijner kindren bloed:
 Geen sterfling is in staat, dat hij dien slag verhoed.
 Wat Jafon dierbaar is, moet voor mijn afreis sneven.
 Schoon mijner telgen moord mij zelve 't hart doet beven;
 'k Besta veel liever nog die ijsfelijke daad,
 Dan dat ik mij ten schimp mijns vijands overlaat.
 Het zij zoo! 'k heb niets meer te hopen of te duchten;
 Ik heb geen vaderland, geen huis om heen te vlugten,
 Geene uitkomst uit de ellend, die overal mij beidt.
 Dit is de onzaalge vrucht der ligtgeloovigheid,
 Die me aan de vleitaal van een' Griek het oor deed bieden.

En vader, huis en land om zijnen wil ontvlieden.
 Doch hem, wordt mijne wraak begunstigd door de Goôn,
 Wacht voor zijn trouwloosheid het welverdiende loon.
 Nooit ziet hij, na deez' dag, ons beider kroost in 't leven;
 Nooit zal zijn nieuwe bruid hem andre telgen geven,
 Daar zij door mijn vergift rampzalig sneuvlen moet.
 Dat niemand mij als zwak en laf van aard begroet:
 'kBen vreeslijk voor die 'k haat, maar gunstig voor mijn vrienden.
 Dit is de ware weg, om roem en eer te vinden.

D E R E I.

Het ijsfelijk ontwerp, door u mij blootgelegd,
 Strijdt met uw eigen heil, en 's menschen heilig regt.
 Ik raad u, wil toch niet dit schendig stuk bedrijven.

M E D E A.

Mijn lijden is te groot, om zonder wraak te blijven.
 Dock ik verschoon uw' raad, gij voelt niet, wat mij smart.

D E R E I.

Gij stoot dan 't wreede staal door uwer kindren hart?

M E D E A.

Dus wreek ik mij het felst op Jason, d'ongetrouwen.

D E R E I.

Dezelfde slag maakt u de ellendigste aller vrouwen.

M E.

M E D E A.

Dit zij zoo! Staken wij die nuttelooze reën.

(Tegen eene harer slavinnen.)

Ga heen, haal Jafon hier. Uw trouw, steeds ongemeen,
Blijk' me ook bij dezen dienst. Gij moet hem niets ontvouwen,
Wilt gij den roem van trouw en schrandrheid behouên.

D E R E I.

K E E R.

O gij, het heilrijkst volk der aard!
Atheners, kroost der zaalge Goden!
Uw heilige erf, door hen bewaard,
Heeft de eedle wetenschap gebaard,
En u ten voedsel aangeboden.
De reine lucht, waarin gij treedt,
Verkwikt gestaag en ziel en zinnen:
Het negental der Zang-godinnen
Heeft, naar de maar ons hooren deed,
Op uw' gewijden grond het leven
Der schoone Harmonij gegeven.

T E G E N K E E R.

Cephizus! aan uw' schoonen boord
Zag men Cythere zich vermeijen;
Uw golfjes rolden zachter voort;
Haar adem - togt deed over 't oord
Een geurig koeltje zich verspreijen.

C 5

Zij

Zij zelve heeft, de gouden vlecht
 Bekransd met liefelijke rozen,
 De Minne-goden uitgekozen,
 En met de Wijsheid zaamgehecht.
 Die schoone banden, nooit te ontboeijen,
 Doen wetenschap en deugden bloeijen.

T W E E D E K E E R.

Hoe zou die wijdyermaarde stad,
 (Zij moog' den vreemding schuilplaats gunnen,)
 U, met het dierbaarst bloed bespat,
 U, kindermoordster! duden kunnen?
 Bedenk, beden, wat gruweldaad
 Uw woede doo dien moord bestaat.

(Zij werpen zich voor de voeten van MEDEA)

O zie ons allen voor u knielen:
 Laat u, door onze smeekgebeden,
 Tot zachter opzet overreën;
 Wil uwe kindren niet ontzielen.

T W E E D E T E G E N K E E R.

Vanwaar zult gij den moed in 't hart,
 De kracht in uwen arm bekomen,
 Om, zonder duldellooze smarr,
 Het bloed dier offers te doen stroomen?
 Hoe zullen, als gij de oogen slaat
 Op 't zacht en minnelijk gela t,
 Uw tranen niet bij beken vloeijen?
 Hoe kunt gij, (neen! gij kunt het niet!)
 Als ge aan u knien hen smeeken ziet,
 Uw handen met dat bloed besproeijen?

JASON, MEDEA, DE REI, DE KINDEREN.

JASON.

'k Verschijn voor uw gezigt, dewijl gij zulks verzoekt,
En zal uw' wensch voldoen, hoezeer gij mij veyloekt.
Spreek op: wat is uw eisch?

M E D E A.

O Jason! wat mijn woede
Voorheen u hooren deed, 'k bid, houd mij dit ten goede.
Het voegt u, om den dienst, door mij aan u betoond,
Dat gij geduldig mijne oploopendheid verschoont.
Ik heb, zoodra mijn geest geraakt was aan 't bedaren,
Mij zelve dus berispt: „ waartoe zoo uit te varen,
„ O dwaze! en hen, aan wie uw heil ter harte gaat,
„ Dus aan te vallen met een' doodelijken haat?
„ Waartoe Corinthe's Vorst ten vijand u te stellen,
„ En 't hart uws echtgenoots door scherp verwijt te kwellen?
„ Doet zijn verbindtnis met het koninklijk geslacht,
„ En 't uitzigt op een kroost, uit dezen echt verwacht,
„ U en uw telgen niet een veilge toekomst hopen?
„ Kan niets u tot bedwang van uwe driften nopen?
„ Wat gaat u aan? Erken der Goden wijzen raad!
„ Hebt gij geen kinderen, en zijt gij zelve in staat,
„ Voor uw en hun geluk een middel uit te vinden,
„ Verstoken als gij zijt, van vaderland en vrienden?”
Dit alles bij mij zelf bedenkend, voelde ik ras,
Hoe groot mijn onverstand, hoe dwaas mijn gramschap was.
Thans moet ik uw ontwerp als welberaden roemen;
Ik, die het tegenstond, ik slechts ben dwaas te noemen:

't Had

't Had mij gevoegd, daarin ook mijn belang te zien,
 U in 't beramen en volvoeren hulp te biên,
 Uw huwlijks ledekant met eigen hand te sieren,
 En 't feest van uw geluk in volle vreugd te vieren
 Maar ach! wij vrouwen zijn, zoo als wij zijn. . . — Gij wacht
 Gewis niet, dat ik spreek' tot hoon van mijn geslacht;
 Doch 't past u niet als man, een gramschap, zoo verbolgen,
 Een dwaasheid, zoo ontzind, weêrkeurig na te volgen,
 'k Beken het andermaal: mijn onverstand was groot;
 Doch beter is 't onderwerp, waartoe ik fints besloot.

(Zij wendt zich naar het huis, en roept.)

O kindren! kindren! spoedt u herwaarts.

*(Zoodra de kinderen op het Tooneel verschijnen, neemt zij
 dezelve bij de hand, en geleidt hen naar JASON.)*

komt, treedt nader;

Voedt geene vijandschap, maar groet met mij uw' vader;
 Volgt uwe moeder na, die haren toorn verbant,
 En zich met hem verzoent; vat zijne regterhand.
 Helaas! hoe beeft mijn ziel! wat zal de toekomst baren?
 Zult gij, o kinderen! bij rijper levens-jaren,
 In welland en geluk, uw' vader wederzien,
 En hem, als op dit uur, uw dierbre handen biên?
 Ach mij ellendige! hoe doen deze oogenblikken
 Mijn droefheid rijzen, en mijn' boezem angstig schrikken!
 Nu ik in 't eind den haat verban uit mijn gemoed,
 Stroomt langs mijn bleek gelaat een heete tranen-vloed.

DE REI.

Mijn oog kan aan uw smart geen' traan van deernis weigeren.
 O mogt ik 't ongeluk niet hooger nog zien steigren!

JASON

J A S O N.

Ik prijs uw jongst besluit, Medeë! en wraak ook niet,
 't Geen gij mij hooren deedt in 't bitterst ziels verdriet.

De gramschap immers is der vrouw natuurlijk eigen,

Ziet zij haar' echtgenoot tot nieuwe banden neigen.

Uw rijper overleg verkiest, al is het laat,

Voor uwen toestand thâns den allerbesten raad:

Gij kenmerkt u hierdoor als eene schrandre vrouwe.

(Zijne kinderen aansprekende.)

Mijn kindren! dat uw hart op mijne zorg vertrouwe!

Gij zult, verhooren slechts de Goden mijn gebeên,

Hier met uw broedren nog den hoogsten rang bekleên.

Wast op in voorspoed; voor 't geen verder moet geschieden,

Waak ik, en wie der Goôn mij zijne hulp wil bieden.

O zag ik eens door u, tot mannen opgegroeid,

Mijn vijanden verneêrd!...

*(Tegen MEDEA, die intusschen, door de tegenstrijdigste
 aandoeningen gestingerd, hare tranen niet wederhouden
 kan, en het hoofd afwendt.)*

Medea! waarom vloeit,

Terwijl ik spreek, die stroom van tranen u uit de oogen?

Wat houdt gij 't hangend hoofd dus van mij afgebogen?

Zijn mijne redenen voor u dan zonder troost?

M E D E A.

J A S O N.

O neen! ik dacht alleen om dit ons dierbaar kroost.

J A S O N.

Ik zorg voor hun belang: stel eindelijk u tevreden.

Ik zal: — doch, hoe uw taal mijn ziel moge overreden,
Gij weet, het hart der vrouw ontlast zich door een' traan.

J A S O N.

Waarom trekt ge u zoo zeer het lot dier kinderen aan?

M E D E A.

Ik zelve, o Jason! droeg die dierbren onder 't harte:
Uw wensch voor hun behoud was de oorzaak mijner smarte;
Ik vreesde, of gij wel ooit dien wensch zoudt zien voldaan!

(Zich herstellende)

Dus heb ik u de reën gedeeltlijk doen verstaan,
Waarom ik u ontbood: wil mij nu verder hooren.
Mij is, naar 's Konings wil, de ballingschap befehoren;
En ik erken, dat dit voor mij het veiligste is:
Zoo strek ik u voortaan tot geene hindernis,
Noch 't vorstlijk huis, 't welk ik gefchat word fel te haten.
Ik zal dus, wijl 't moet zijn, Corinthe's wal verlaten.
Mogt flech s ons dierbaar kroost, voor ballingschap behoed,
Door uwe hand en zorg hier worden opgevoed!
Smeek, Jason! smeek den Vorst, dat hij hen hier laat'toeven.

J A S O N.

Ik weet niet, of ik slage: ik zal 't nogtaus beproeven.

M E D E A.

Dat op uw bede uw bruid ook onze voorspraak zij,

Op

Opdat de Koning hen van ballingschap bevrijd!

J A S O N.

O ja! 'k beloof het u, en zal, naar ik vertrouwe,
Haar hart ligt overreën: is zij niet ook een vrouwe?

M E D E A.

'k Zal, ter bereiking van ons doel, de hand u bién,
En haar het schoonst geschenk, wat ooit het oog kan zien,
Een sierlijk opperkleed en gouden haarband zenden:
Mijn kindren zullen zelf daarmee tot haar zich wenden.

(Tot haar gevolg.)

Een uwer breng' hier fluks dat kostelijk sieraad.

(Tegen J A S O N.)

't Geluk van uwe bruid slijgt boven p il en maat:
Want zij verkrijgt in u den besten man op aarde,
En van mijn hand een' toof van onuitspreekbre waarde,
Gelijk de Zonnegod, mijns vaders vader, dien
Aan allen schenkt, die uit zijn' stam het daglicht zien.

(De geschenken worden gebracht: MEDEA geeft die aan de kinderen.)

Mijn lieve kindren! stelt deze overdierbre panden
Der vorstelijke bruid, zoo heilrijk thans, in handen:
Onmisbaar is 't gevolg, dat zich mijn hart belooft.

J A S O N.

Waarom, o dwaze! u zelf van dezen schat beroofd?
Acht gij het vorstelijk huis van prachtige gewaden,
Acht gij 't van goud ontbloot? Bewaar die praal-sieraden,
Want, zoo ik inderdaad bij mijne bruid iets geld,

Wordt

Wordt mijne beê door haar ver boven goud gefield.

M E D E A.

Laat af. — Daar giften vaak de Goden zelfs bekoorden;
 Is 't vreemd, zoo goud op ons meer werkt dan duizend woorden?
 Haar, door het gunstig lot gelukkig in uw min,
 Haar voegt die kostbre tooi, als bruid en Koningin:
 En 'k zou geen goud alleen, maar zelfs mijn eigen leven,
 Ter redding van mijn kroost, gewillig overgeven.
 Gaat dan, mijn kinderen! en smeekt de Rijksprinfes,
 Uws vaders nieuwe bruid, en mijn beheerscheres,
 Dat ze u hier blijven doe: ook is't van hooge waarde,
 Te zorgen, dat haar hand die sierfels zelve aanvaarde.
 Volvoert gelukkig 't werk, dat ik van u begeer;
 Vertrekt met spoed, en keert met blijde tijding weêr.

(JASON vertrekt met de kinderen
 en derzelve Geleider.)

D E R E I.

K E E R.

Nu heb ik alle hoop op 't leven
 Van deze kindren opgegeven:

Daar gaan zij heen, 't verderf ten prooi.
 Rampzaalge bruid! wat strekt ge uw handen
 Begeerig naar die gouden banden?

Ge ontvangt den dood in dezen tooi.

Als die uw blonde lokken drukt,

Geen magt, die u aan 't graf ontruk.

TEGENKEER.

Hoe schoon het kleed u toe moog' lonken,
Laat uw begeerte niet ontvonken

Door al den glans van dat sieraad:

Gij hebt het nauwlijks omgehangen,

Of 't lijslijkt net houdt u omvangen;

Uw bruidskleed is uw doodsgewaad.

Gij zult, neemt gij die giften aan,

't Rampzaligst sterflot niet ontgaan.

TWEDE KEER.

En gij, door dwaze min gedreven,

Om roekloos naar de hand te streven

Van Kreon's telg, ter kwader uur!

Gij vreest niet — ach! rampzalig vader!

Gij moordt uw kroost en bruid te gader:

Wat staat u 's Vorsten maagschap duur!

TWEDE TEGENKEER.

Uw lijden wekt mijn mededogen,

Medea! diep ter neêr gebogen

Door de ontrouw van uw' echtgenoot!

Gij ziet uw min door hem verachten:

Doch zult, helaas! uit wraakzucht slagten

De telgen van uw' eigen schoot.

M E D E A , D E G E L E I D E R M E T D E K I N D E R E N .
D E R E I .

D E G E L E I D E R .

Meestres! uw kindren zijn van ballingschap ontflagen:
De vorstelike bruid schept in uw gift behagen.

M E D E A .

Helaas!

D E G E L E I D E R .

Hoe dus ontveld, nu ge u gelukkig ziet?

M E D E A .

Helaas!

D E G E L E I D E R .

Die diepe zucht stemt met mijn boodschap niet.

M E D E A .

Helaas! Helaas!

D E G E L E I D E R .

Kom ik, in mijne hoop bedrogen,
In plaats van heil mischien u nieuwe ramp vertoogen?

M E A

M E D E A.

Wat ook uw boodschap zij, toch is uw oogmerk goed.

D E G E L E I D E R.

Wat slaat gij de oogen neêr, en stort een' tranenvloed?

M E D E A.

'kMoet schreijen, grijsaard! Ach! Het hoog besluit der Goden,
En mijn te dwaas ontwerp — ziedaar de bron dier nooden.

D E G E L E I D E R.

Schep moed! Ligt brengt uw kroost u weêr in dezen wal.

M E D E A.

Mij arme! die vooraf *daar* andren brengen zal.

D E G E L E I D E R.

Hoe velen, die als gij hun kroost verwijderd zagen!
Het voegt een' sterfling, met geduld zijn leed te dragen.

M E D E A.

Ik zal: — doch tred in huis, en maak voor deze twee,
Naar dagelijksch gebruik, het noodig voedsel reê.

(*De Geleider gaat naar binnen.*)

Mijn kinderen! gij mogt een stad en huis verwerven,

Doch moet uw moeder, en die droeve u eeuwig derven.
 Mij wacht de ballingschap in een verwijderd oord,
 Waar nooit mijn oog u ziet, uw heil mij niet bekoort.
 Nooit zal mijn hand voor u de huwlijkskoets bereiden,
 Noch u bij fakkellicht naar 't echtaltaar geleiden.
 Rampzalige, als ik ben, door eigen overmoed!
 Ik heb u dan vergeefs, mijn kindren! opgevoed,
 Vergeefs in barensnood het ijslijkst wee verdragen.
 Hoe streefde mij de hoop, dat in mijne oude dagen
 Uw zorg mij voeden zou, en bij mijn stervensuur
 Den allerteersten pligt voor liefde en voor natuur
 Mij lijkw bewijzen! Ach! die zoete droom vloog henen.
 Ik zal, van u beroofd, niets anders doen, dan weenen:
 En gij, wie 't wreede lot tot dezen ommekeer
 Van levens-stand verwijst, ziet nooit uw moeder weêr!
 Wat ziet, wat lacht gij me aan? Helaas! mijn diebre spruiten!
 Het is uw jongste lach! — Waartoe zal ik besluiten?
 O Vrouwen! 't harte breekt me, als ik op 't lief gelaat
 Dier kindren de oogen sla: — Ik kan die gruweldaad
 Niet meer volbrengen — neen! weg al te wreede ontwerpen!
 Ik neem mijn kindren meê. Waartoe het staal te scherpen,
 Opdat ik door hunn' dood me op Jason wraak verschaff',
 Terwijl ik door dien moord mij zelve dubbel straf?
 O neen! dit kan ik niet. Weg al te wreede ontwerpen! —
 Maar hoe? zal ik den spot van mijne hatren scherpen?
 Zal ik hen ongestraft doen juichen in mijn smart?
 Neen! 't moet geschieden. O! dit al te laffe hart
 Laat zich door zachte reên in zijne ontwerpen sluiten.

(Met vervoering van drift.)

Mijn kindren! gaat in huis: en ieder blijve buiten;
 Wien 't niet betamen mogt, te zien mijne offerand'!

Voor

Voor mij, geen deerenis verzwakt oot mijne hand! —
 Helaas! laat, o mijn ziel! dit ijslijk opzet varen:
 Wil, ongelukkige! wil uwe kindren sparen.
 Ligt strekt in ballingschap hun bijzijn u tot troost! —
 Neen! bij de Furiën der hel! zou ik mijn kroost
 Hier ter beschimping aan mijn hatren overgeven?
 Dit is onmogelijk! — die rampzaalgen moeten sneven;
 En wijl zij moeten, is hun noodlot minder straf,
 Zoo ik hen zelf vermoorde, ik die hun 't leven gaf.
 Ja! onherroepelijk heb ik dit voorgenomen.
 Reeds heeft naar mijnen wensçh (haast moet die tijding komen)
 De koninklijke bruid den haarband opgezet;
 Reeds sneeft zij in het kleed, door 't felst venijn besmet.
 Daar 't vreeslijk uur dan naakt, dat ons van een zal rukken,
 Wil ik mijn dierbaar kroost voor 't laatst aan 't harte drukken.
 Komt, lieve kindren! geeft uw moeder uwe hand.
 O dierbre hand! o dierbre mond! o eedle stand!
 O trekken, die zoo klaar uw' eedlen aard doen lezen!
 Mogt ge, o beminde twee! doch *daar* gelukkig wezen,
 Aan de andre zij van 't graf! 't geluk, u hier beloofd,
 Is door uw' vader zelf wreedaardig u ontroofd.
 O zoete omhelzing! o verrukkende ademgeuren,
 Die 'k van uw lippen vang!

*(Na eene poos zich in de omhelzing harer kinderen als
 verloren te hebben, komt zij weder tot zich zelve,
 en verwijdert zich met drift van hun.)*

Ik moet mij van u scheuren.
 Vertrekt, vertrekt van hier — 'k ben langer niet in staat,
 Mij oog op u te slaan. Hoe stelt mijne euveldaad
 In al haar ijslijkheid zich duidlijk mij te voren!
 Mij gramschap wil nochtans niet naar de rede hooren.

O woeste drift van 't hart, die allen dwang vermaadt!
 Gij brouwt den sterfeling het allergrootſte kwaad.

D E R E I.

Mi'n ziel heeft dikwerf onderzocht,
 Of 't wel der vrouw betamen mogt,
 De waarheid ſchrander na te ſporen.
 In ons ook leeft een Zanggodin;
 Zij blaast ons hooge wijsheid in;
 Zij doet ons naar hare inſpraak hooren.

Toch valt dit heil niet elk ten deel;
 Slechts weinigen, die zich geheel
 Den dienst der Zanggodinnen wijden. —
 Voor mij, ik acht, dat minder ſmart,
 Dan die den oudren knaagt aan 't hart,
 De kinderloozen komt beſtrijden.

Zij zijn, 'k beken het, onbewust,
 Tot wat genoeg, tot wat lust
 Het kroost den ouderen kan ſtrekken;
 Doch onbekend baart geen gemis:
 Terwijl hun ziel beveiligd is
 Voor al de kwelling, die 't kan wekken.

Hien toch, wier woning kroost bevat,
 Zie 'k ſtaåg door zorgen afgemat,
 Om 't eerlijk — deſtig op te voeden,
 Om 't iets te laten bij den dood:
 En wie, die hun 't geheim ontbloot,
 Of 't kroost die zorgen zal vergoeden?

Doch

Doch met wat leed de sterfling kamp';
 Dit acht ik de allergrootste ramp,
 Die u, o ouden! vaak doet treuren:
 Ziet vrij, bij ruimen overvloed,
 Uw kinderen volwasfen — goed:
 De dood zal ze u van 't harte scheuren.

Waarom, o Goden! ach! waarom,
 Bij heel den onafzienbren drom
 Van smarten, die den mensch doen zwoegen,
 Deze allergrootste smart op aard,
 Die 't wreed verlies van kindren baart,
 Den droeven sterfling toe te voegen?

M E D E A, E E N B O D E, D E R E I.

M E D E A.

Vriendin! elk oogenblik wacht ik berigt te ontvangen,
 Of de uitflag van 't ontwerp voldoet aan mijn verlangen. —
 'k Zie een' van Jafon's liën, die hijgend herwaarts snelt:
 Zijt zeker, dat die spoed een ijslijk nieuws voorfpeelt.

D E B O D E, *in 't ophomen.*

O gij, die 't fnoodfte feit te fchendig hebt bedreven,
 Medea! vlugt, vlugt heen, of 't geldt gewis uw leven:
 Verzuim geen oogenblik.

M E D E A.

Waartoe zoo groot een drift?

D 4

D E

DE BODE.

De Vorst is met zijn telg ontzield door uw vergift.

M E D E A.

Geen heucheliker maar kon ik van u verwachten:
 'k Zal voortaan u als vriend, als mijn' beschermer achten.

DE BODE.

Wat zegt ge? is uw verstand geheel van 't spoor geraakt,
 Dat na een' koningsmoord u 't wreed berigt vermaakt?
 Doet bij die euveldaad geen vrees voor straf u beven?

M E D E A.

Hoe ligt waar 't op die reën mijn antwoord u te geven! —
 Doch, vriend! verhaast u niet in uw verhaal, en meld
 Mij in bijzonderheên, hoe beiden zijn geveld.
 Te grooter is de vreugd, die mijne ziel zal smaken,
 Hoe meerder ijslijkheid gij mij zult kenbaar maken.

DE BODE.

Zoodra uw kindren-paar, door Jason begeleid,
 't Paleis was ingetreên, voor 't huwlijksfeest bereid;
 Verheugde zich 't gezin, dat in uw smarte deelde:
 Terwijl het blij gerucht ons aller ooren streelde,
 Dat gij aan uw' gemaal verzoening hadt beloofd.
 De een kust de zachte hand, en de ander 't blonde hoofd
 Der kinderen: ik zelf, door blijdschap aangedreven,
 Ga met hun, daar zij zich naar 't vrouwen-huis begeven.

De

De bruid, in uwe plaats thans door ons aangebeën,
 Sloeg, daar ze in 't eerst uw kroost niet zag bij 't binnentreën,
 Op Jafon 't minlijk oog, vol teederheid en liefde:
 Doch toen haar 't kindren-paar 't naijvrig harte griesde,
 Bedekte zij 't gelaat, en wendde 't hoofd ter zij'.
 Doch Jafon stilt haar' toorn door deze bede: „ O gij,
 „ Die mij uw liefde schonkt, verwaardig u te minnen
 „ Hen, die mij dierbaar zijn; wil uwe drift verwinnen;
 „ Sla weêr uw oog op hen; verstoot uw vrienden niet;
 „ Neem, neem de giften aan, die hunne hand u biedt.
 „ O Dat het aan den Vorst, op uw gesmeek, behage,
 „ Dat hij, ter gunst van mij, dees kindren niet verjage!”
 Zoo spreekt hij; en zij ziet naauw 't blinkende geschenk,
 Of staat hem alles toe, met vriendelijken wenk.
 Zij hangt, zoodra uw kroost met Jafon is vertrokken,
 Den purpren mantel om; plaatst op de blonde lokken,
 Die zij bevallig krult, den haarband, slijf van goud,
 En lacht haar beeldnis aan, die ze in den spiegel schouwt.
 Zij rigt zich moedig op, en wandelt door de zalen
 Met trippelenden tred, terwijl zij menigmalen,
 Vol vreugde om 't rijk geschenk, 't oog op zich zelve slaat
 Om telkens weêr te zien, hoe schoon haar de opschik staat.
 Doch eenslags, schouwtooneel zoo vol van akligheden!
 Verschiet haar frische kleur; een beving schokt haar leden;
 Zij waggelt naar haar' stoel, en stort schier neêr op de aard.
 Eene oude dienstmaagd, door dit wreed gezigt vervaard,
 En wanende mischien, dat Pan, in toorn ontstoken,
 Of eenig ander God aan haar zich had gewroken,
 Slaakt een' benaauwden gil, doch ziet welhaast haar' mond
 Bedekt met bruisend schuim, de oogappels in het rond
 Zich draaijend, en geen bloed, maar doodverf op haar wangen:
 Nu wordt haar luid gegil door dof gekerm vervangen,
 Straks spoedt, ter melding van een ramp zoo ongemeen,

Zich deze naar den Vorst, en die naar Jason heen ;
 En 't gansch Paleis weërgalmt door 't dreunen van de treden.
 Een looper, snel ter been, had naauw tweehonderd schreden
 In 't renperk afgelegd, toen zij 't gefloten oog,
 Den sprakeloozen mond stuiptrekkende bewoog,
 En opsprong met een' zucht, die ons het hart deed bloeden.
 Helaas ! Wij zien op haar een' dubblen vijand woeden.
 Het gouden hulfel, dat haar kruin verstrekt tot sier',
 Braakt wondre stroomen van een alverslindend vier,
 En 't sijne kleed, haar door uw kinderen gegeven,
 Verteert haar 't blanke vleesch, waaraan het vast blijft kleven.
 De ellendige vliegt op, gejaagd door dezen brand ;
 Zij schudt haar lokken en haar hoofd naar allen kant,
 Of 't mooglijk waar', de kroon te werpen van de haren :
 Doch al vergeefs ; het goud laat zijne prooi niet varen,
 Maar, als zij 't hoofd beweegt, ontgloeit het vuur te meer,
 Verwonnen door de smart, stort zij in 't eind ter neer.
 Wie, dan haar vader, zou haar nog herkennen mogen ?
 Zoo deerelijk misvormd zijn haar elaat en oogen !
 Het bloed, met vuur vermengd, stroomt haar ten schedel uit ;
 Het vleesch, verslonden door de kracht van 't giftig kruid,
 Vloeit dropplend van 't gebeente, als harst vloeit van de boomen.
 Afgrijpselijk gezigt ! wie durft haar nader komen ?
 Wij allen zien te klaar den oorsprong van haar leed,
 Alleen haar vader, die den aard der ramp niet weet,
 Snelt toe, stort neer bij 't lijk, en vat het in zijne armen,
 En kust het. „Ach ! mijn kind !” dus slaat de droeve aan 't kermens
 „ Welk God sneed smadelijk den draad uws levens af ?
 „ Wie heeft mij ouden man, reeds neigend naar het graf,
 „ Van u beroofd ? Helaas ! o mogt ik met u sneven !”
 Nadat de grijsaard heeft zijn smart haar' eisch gegeven,
 Door klagten en geweën, tracht hij 't verstramde lijf

Weer

Weer op te beuren van den grond, doch voelt zich stijf
 Gehecht aan 't kleed, gelijk de klimop zich in kringen
 Hecht om den lauwerboom. O wreede worstelingen!
 Hij poogt, zich schorend met zijn knie, weer op te staan;
 Het kleed trekt hem terug: hij wendt meer krachten aan,
 Doch voelt wreedaardig 't vleesch zich van 't gebeente rijten.
 In 't einde, tegen 't leed niet meer bestand te wrijten,
 Geeft hij het op, en blaast den laatsten adem uit.
 Daar liggen zij bijeen, de grjsaard en de bruid!
 Wie, wie weêrhoudt op dit gezigt zich nog van Iranen?—
 Behoef ik, na dit al, tot vlugten u te manen?
 Gij weet toch zelve 't best hoe ge u voor wraak zult hoên.—
 Ach! 't is van heden niet, dat mij al 't menschlijk doen
 Eene ijdele schaduw schijnt; ja 'k zeg het zonder schromen:
 Die tot den roem van wijs, van kundig zijn gekomen,
 Zijn meer dan andren nog den naam van dwazen waard.
 Gewis; geen sterfling is gelukkig op deze aard.
 Men moog'. die grooten schat vergaart, voorspoedig noemen;
 Hij kan op waar geluk niet meer dan andren roemen.

(Hij vertrekt.)

D E R E I.

't Schijnt, dat op dezen dag een wrekend God, met regt,
 Een keten van ellend voor Jason zamenhecht.
 Doch u, rampzaalge spruit van Kreon! u beklagen
 Wij om uw treurig lot, daar ge in uw lente-dagen,
 Om Jason's huwelijkt, in 't graf ter nederdaalt.

M E D E A.

Vriendin! mijn verdre taak staat vast bij mij bepaald.

'k Ver-

'k Vermoord mijn kindren straks, en ga dit land ontvlugten:
 Want, zoo ik deze daad nog uitstel, moet ik duchten,
 Dat zich eens vijands hand bade in hun dierbaar bloed.
 Op, wapen u, mijn ziel! met onverzetbren moed:
 Vertoef niet langer, 't kwaad, hoe zeer 't u moge ontroeren,
 (Gij hebt geene andre keus,) volvaardig uit te voeren!
 Welaan, rampzaalge hand! aanvaard het staal, en boor,
 Bevrijd van sidring, tot de bron des levens door!
 Geen teêr herdenken moet dit uur uw' moed versagen,
 Dat gij hen hebt gekweekt, hen onder 't hart gedragen:
 Vergeet slechts dezen dag, dat gij hun moeder zijt,
 En schrei om hunnen dood, uw' verdren levens tijd!
 Zij zijn, schoon ik hen moord, toch dierbaar aan mijn harte:
 Wat vrouw was ooit ter prooi aan duldeloozer smarte!

(Zij gaat naar binnen.)

D E R E I.

K E E R.

O Aarde! o Zon, die uwe stralen
 Op alle dingen neêr doet dalen!
 Ziet op dees vrouw, eer zij, ontaard
 Van menschlijkheid, haar wreede handen
 Bezoedle met het bloed dier panden,
 Die ze eens met smarten heeft gebaard.
 Zij hebben toch, o Zon! het leven
 'lleen te danken aan uw bloed;
 En aldut gij dan den overmoed,
 Die hen rampzalig wil doen sneven?
 O Zoon van Jupiter! weêrhou,
 Weêrhou den arm dier wreede vrouw!

Uw

Uw gunst, o Zon! uw gunst bevrije
Dit huis van zulk een razernije!

T E G E N K E E R.

Vergeefs droegt gij de barensfmarten,
Vergeefs dorst gij 't gevaar te tarten,
Ontvlugtende aan uw vaderland,
Door zoo vele onbekende zeeën,
Langs de akelige Cyaneën,
En 't onherbergzaam westerland.

Wat kon u dus in toorn ontsteken,
Rampzalige! wat woede spoort
U tot den ijsfelijfsten moord,
Om u op Jafon fel te wreken?

Ach! die zijn eigen bloed vergiet,
Ontvlugt de finet en wroeging niet,
Ontvlugt niet de onverduurbre plagen,
Die hem de wraak der Goën doet dragen.

EEN KIND, *van binnen schreeuwende.*

Ach mij! wat zal ik doen? Hoe moeders hand ontgaan?

HET ANDERE KIND, *ook van binnen.*

Mijn broeder! 'k weet het niet: ach! 't is met ons gedaan!

DE REL.

Hoort gij het noodgeschrei der kinderen?

Zij vangt, zij vangt het misdrijf aan.

Komt, laat ons snel naar binnen gaan,

Laat

Laat ons den gruwbren moord verhinderen.

DE KINDEREN, *als vooren.*

In aller Goden naam! wilt ons ter hulpe spoeden!
Wij zijn in 't net des doods: wie zal den slag verhoeden?

DE REL.

Rampzalige! is uw hart van steen
Of ijzer, dat ge uw eigen telgen
Met eigen handen kondt verdelgen?

Slech's eene moeder nog, slechts een
Bestond zoo wreed een daad te voren.

't Was Ino, (naar 't verhaal ons leert,)
Door woede en razernij verheerd,

Door Juno's gramschap haar beschoren.

Haar man, door de eigen woede ontfeld,
Doet haar met hef haar kindren vlugten;
Zij heeft het deerlijkst lot te duchten,

En moordt hêt kroost, dat haar verzelt.
Naauw heeft zij 't ijslijkst feit bedreven,

Of stijgt ter hooge zeeklip op, si len ter ijsin doel
En werpt zich razend van den top,

Om met haar kinderen te sneven.

Wat evenaart zoo wreed een daad?

O Min! o Echt! o Huwlijkstrouwe!

Gij 't hoogste doel van iedre vrouwe!

Wat brouwt gij 't menschdom niet al kwaad!

J A S O N , D E R E I .

Gij vrouwen! meldt me, of zich Medea, die zoo stout
 Een wanbedrijf bestond nog in dit huis onthoudt,
 Dan of zij door de vlugt dit oord reeds is ontweken.
 Zoo niet, dan moet zij diep zich onder de aard verfteken,
 Of 't lijf op vleugelen in 't luchtruim rijzen doen,
 Wil zij de wraak ontvliên, het vorstlijk bloed ten zoen.
 Of zou zij ongestraft des Konings huis verdelgen?
 'k Denk echter min om haar, dan om mijn diebre telgen.
 Haar wacht gewis de wraak van 's Vorsten bloedverwant:
 Doch 'k wil mijn kind ren ontrukken aan zijn hand;
 Ik wil van 's moeders straf het schuldloos kroost bevrijden.

D E R E I .

Rampzaalge Jason! ach! de maat van al uw lijden
 Is u nog onbekend: uw rede wijst dit aan.

J A S O N .

Wat is het? wil die wreede ook mij naar 't leven staan?

D E R E I .

De hand der moeder zelf deed uwe kinderen sneeven.

J A S O N .

Afgrijselijk berigt! o vrouw, gij rooft mij 't leven!

D E

Het is maar al te waar, uw kindren zijn niet meer.

Was 't hier of binnen 's huis? waar velde mij hen neer?

Ontsluit de deur, en zie den moord dier dierbre loten.

JASON, tegen zijn gevolg.

Mijn dienaars! opent fluks de grendelen en sloten:
Dat ik de lijken van mijn kinderen aanschouw,
En de euvel daden straff' van die ontmenschte vrouw.

(Zij trachten de deur met geweld te openen.)

MEDEA, boven het huis op een' wagen,
met draken bespannen.

Wat tracht gij met geweld dees deuren op te breken,
Om 't zielloos kroost te zien, en u op mij te wreken?
Staak deze poging vrij; doch zoo gij 't noodig acht,
Zeg, wat gij wilt; ik zelf ben buiten uwe magt.
Dees kar schenkt mij de God der zon, mijn vaders vader,
Opdat mij geen geweld van eenig vijand nader'.

JASON.

Affschuwlijk zamenstel van alle denkbaar kwaad,

Bij

Bij mij, heel 't menschedom, ja bij 't Godendom gehaat!
 Gij kondt dan 't moordend staal in 't hart der kindren drukken,
 En me alle levensvreugd door hunnen dood ontrukken?
 En, schoon 't onmenschlijkst feit uw schuldig hart bezwaart,
 Slaat gij 't bevekt gezigt noch naar de zon en de aard!
 Verga, gevloekt gedrogt! — Thans open ik mijne oogen;
 Zij waren blind, toen ik, door dwaze min bedrogen,
 Uit een barbaarsch gewest in Griekenland u bragt,
 Verraderes! van uw' vader en geslacht.
 Een woesté Razernij, uit d'afgrond opgezonden,
 Werd door den toorn der Goôn in u aan mij verbonden.
 Uw eerste wanbedrijf was wreede broeder-moord;
 Bespat met zulk een bloed, beklomt gij Argo's boord.
 Aan mij gehuwd, hebt gij mij kinderen gegeven,
 Doch rooft, om mijnen echt, die schuldeloozen 't leven.
 Waar is de Grieksche vrouw, die ooit dit had bestaan?
 En toch versmaadde ik haar, en bood mijn hand u aan!
 O roekelooze keus! verde felijk vereenen!
 Geen vrouw zijt ge, een leeuwin; zelfs Scylla van Tyrrhenen,
 't Afgrijslijkst wangedrogt, bezit geen wreeder hart. —
 Doch, of ik schelde of niet, het baart u weinig smart:
 Uw onbeschaamde trots stoort zich aan geene woorden.
 Verga, gevloekte! die uw kindren kondt vermoorden! —
 Doch mij, wat rest mij, dan te weenen om mijn lot?
 Ik zie mij wreed beroofd van 't streelendst mingenot,
 Dat mij deze echt voorspelde; ik zal mijn dierbre panden
 Niet levend wederzien, gellagt door uwe handen.

M E D E A.

*k Weerleide ligt die taal door lange tegenreên,
 Zoo Jupiter niet wist, wat weldaân gij voorheen
 Van mij ontvingt, en wat uw ondank mij deed lijden.

E

Gij

Gij moest, dit 's mij genoeg, u verder niet verblijden,
 Noch mij bespotten, die mijn' echt versmaden dorst:
 Ook moest de Konings-telg, ook moest Corinthe's Vorst
 Tot wreede ballingschap niet straffeloos mij doemen.
 Gij moogt mij, zoo 't u lust, vrij een leeuwinne noemen,
 Een Scylla, 't wangedrogt, dat in Tyrrhenen woedt:
 De smart toch, als 't betaamt, knaagt u aan 't snood gemoed.

J A S O N.

Gij voelt de snarten ook, die mijne ziel verscheuren.

M E D E A.

't Is waar: doch streelend is die snart, moet gij slechts treuren.

J A S O N.

O kinderen! hoe boos een moeder troft gij aan!

M E D E A.

O kinderen! gij sneeft om 's vaders snood bestaan.

J A S O N.

Ik heb hen nogtaas niet vermoord met eigen handen.

M E D E A.

Neen, maar door uw verraad en nieuwe huwlijks-banden.

J A S O N.

J A S O N.

Is dit dan de oorzaak, dat ge uw kindren hebt geslagt?

M E D E A.

Waant gij, dat eene vrouw verstooting weinig acht?

J A S O N.

Ja, die bezadigd denkt: doch u kan niets behagen,

M E D E A.

Zij zijn niet meer: die finart moet u aan 't harte knagen.

J A S O N.

De wraak om hunnen moord treft eens uw hoofd gewis,

M E D E A.

De Goden kennen hem, die hier de schuldigste is.

J A S O N.

Zij kennen van uw' aard de afgrijsfelijke woede.

M E D E A.

Vertrek: ik ben reeds lang uw bittere reednen moede.

Hand wu' terugd' , need' e

E 2

JA

J A S O N.

Ik ook: wij scheiden dus gemakkelijk van een.
Doch gun, dat ik de doon begrave en hen beween'.

M E D E A.

Geenszins: mijn hand zal hun dien laatsten dienst bewijzen.
Waar, op het berggevaart', de hooge zuilen rijzen
Van Juno's heiligdom, verberg ik hun gebeent';
Zoo wreekt geen vijand ooit zich aan hun grafgebeent'.
Ik zal ten zoen des moords, door mijne hand bedreven,
Aan 't land van Sifyphus gewijde feesten geven.
Ik zelf vertrek eerlang naar Pallas ouden wal,
Alwaar ik veilig bij Vorst Egeus wonen zal.
Doch gij, o snoodaard! zult een waardig loon verwerven,
En onder 't stortend hout van d'Argo deerlijk sterven.

J A S O N.

De Wraakgodin doe u om dezen moord vergaan!

M E D E A.

Wat Godheid hoort den vloek eens eedverbrekers aan?

J A S O N.

Afgrijslijk monster, dat uw kindren kondt verdelgen!

M E D E A.

Ga heen, begraf uw bruid.

J A S O N.

J A S O N.

Helaas! beroofd van telgen!

M E D E A.

Spaar tot uw' ouderdom uw klagt en tranen vrij.

J A S O N.

O dierbre kinderen!

M E D E A.

Voor u niet, slechts voor mij.

J A S O N.

Die hen vermoord hebt?

M E D E A.

Jaf om u de vreugd te ontrukken.

J A S O N.

Mogt ik nog eens mijn' mond op hunne lippen drukken?

M E D E A.

Nu zijn ze u lief en waard, zoo sneed verfinaad voorheen.

J A S O N.

In aller Goden naam! laat mij hun zachte leên

Nog eens omhelzen!

M E D E A.

Neen! uw smeeken is verloren.

J A S O N.

Kunt gij, o Jupiter! zoo trotsch een smaadtaal hooren?
 Duldt gij al 't leed, dat mij dees kindermoordster baart,
 Aan wie zelfs geen leeuwin in wreedheid evenaart?
 Wat kan ik anders doen, dan weenen, zuchten, klagen,
 En heel het Godendom hier tot getuigen dagen,
 Hoe gij, nadat gij 't staal hebt op ons kroost gewet,
 Mij nog 't begraven van hun overschot belet?
 Mij niet vergunt, aan hun één liefde-blijk te geven?
 Had ik hen nooit verwekt, om door uw hand te sneeven!

(MEDEA wordt op haar' wagen door de lucht
 weggevoerd: JASON vertrekt in wanhoop.)

D E R E I.

Jupijn, die op d'Olimp gebiedt,
 Beschikt ook 't lot der menschen:

Ons vreezen en ons wenschen
 Bevestigt de uitkomst dikwijls niet.

Wat wij als zeker wachten,
 Wordt menigwerf gestuit:

Wat wij onmogelijk achten,
 Voert vaak de Godheid uit.

E I N D E.

A ANTEEKENINGEN.

Bladz 1. vs. 1 en 2.

O dat och de Argo nooit naar Colchis was gesneeld!
Dat nooit op Pelion de pijnboom was geveld!

Ik heb in den eersten regel twee Grieksche verzen zaamgetrokken, met achterlating der vermelding van de *Cyaneën* of *Symplegades*, hier met beide die namen, het eerste, naar 't schijnt, als *adjectivum*, het tweede als *substantivum*, tevens bestempeld. Het was een paar eilanden of klippen, In den *Pontus Euxinus* of zwarte zee, niet verre van den *Thracischen Bosporus*, zoo nabij elkanderen gelegen, dat zij van verre één eiland schenen uit te maken, en alleen van nabij zich voor het oog verwijderden. Vanhier de fabel, dat zij somtijds van een weken, en dan weder met kracht zamenfloegen, en de schepen vermorfelden. Vanhier de naam *Symplegades*, van *συμπλήσειν*, *collidere*. zamen slaan. Bladz. 61. in den zang van den *REI*, komt de vermelding dezer klippen nog eens voor: daar heb ik dezelve behouden, om dat zij mij daar noodzakelijk toefcheen, ter meerdere kenmerking der grootheid van het gevaar, 't welk *MEDEA*, te vergeefs, ondergaan had; hier kon zij, mijns inziens. gemist worden, om dat het hier niet zoo zeer op het moeilijke van den togt der *Argonauten*, als wel op den togt zelve, aankomt. — Voorts is deze wensch, dat dat gene, 't welk de eerste of naaste aanleiding tot een bestaand ongeluk gegeven heeft, niet mogt gebeurd zijn, gelijk dezelve den mensch natuurlijk ontslipt, zoo ook bij de Dichters veelvuldig te vinden. Zoo doet *CATULLUS*, (om eenige weinige voorbeelden uit *Latijsche* Dichters aan te halen,) *ARIADNE*, door *THESEUS* op het eiland *Naxos* of *Dia* alleen gelaten, uitroepen (*Epithal. Pel. et Thet. vs. 171 seqq.*):

*Jupiter omnipotens, utinam ne tempore primo
Gnosia Cecropiae tetigissent lito a puppes;
Indomito nec dira ferens stipendia tauro
Perfidus in Cretam religasset navita funem:
Nec malus hic, celans dulci crudelia forma
Consilia, in nostris requiescet sedibus hospes!*

Het welk ik aldus vertaal, dewijl ik niet weet, of de vertaling, welke de Heer BILDERDIJK van het *Epithalamium* vervaardigd heeft, reeds gedrukt en uitgegeven is:

Almagtige Jupijn! waar' nooit aan Gnosus strand
Een schip uit Cecrops stad in vroeger tijd geland!
Waar', d'ongetemden slier een ijslijk voedsel gevend,
Een trouwloos schipper nooit naar Crete's kust gestevend!
Waar' nooit dees zwerver, die door 't minnelijkst gelaat
't Wreeddaardigst hart verbergt, geland in onzen staat!

't Welk door VIRGILIUS, (*Aen.* IV vs. 657. seq.) is nagevolgd; alwaar DIDO, gereed om zich zelve om te brengen, onder anderen uitroept:

*Felix, heu nimium Felix, si litora tantum
Numquam Dardaniae tetigissent nostra carinae!*

Door den Heer VAN WINTER op deze wijze vertaald:

Gelukkig bovenal, zoo geen van Troje's vloten
Ware aan mijn kust geland, ooit bijstand had genoten!

En door MEVR. BRINKMAN, Wed. VAN STREEK:

Hoe groot was niet uw heil, o Dido! ja, te groot!
Waar' nimmer die Dardaan hier aan dit strand gekomen!

OVIDIUS doet op gelijke wijze ARIADNE aan THESEUS schrijven (*Heroid.* X. vs. 99. seqq.):

*Viveret Androgeos utinam, nec facta luisset
Impia funeribus, Cecropi terra, tuis!
Nec tua mactasset nodoso stipite, Theseu,*

Ardua

*Ardua parte virum dextera , parte bovem !
Nec tibi , quae recitus monstrarent fila dedissem ,
Fila , per adductas saepe recepta manus !*

Volgens de eenigzins verbeterde vertaling van den Heer J.
MESSCHERT VAN VOLLENHOVEN.

Ach! leefde Androgeos! ach! hadt ge, o trotsch Athenen!
Uw misdand niet geboet door 't sterven van uw kroost!
Ach! dat uw wreede vuist den knods niet opgeheven,
Noch 't monsterdier, half mensch, half stier, verpletterd had!
Ach! had ik zelve aan u den leidraad niet gegeven,
Den leidraad, door uw hand zoo vaak op nieuw gevat!

Dezelfde OVIDIUS doet ook, in eene navolging dezer
plaats van EURIPIDES, (*Heroid.* XII. vs. 7. seqq.) MEDEA
schrijven:

*Hei mihi ! cur unquam , juvenilibus acta lacertis ,
Phryxeam petit Pelias arbor ovem ?
Cur unquam Colchi Magnetida vidimus Argo ,
Turbaque Phasiæam Graja bibistis aquam ?*

D. i. volgens de vertaling van denzelfden:

Ach! waarom heeft een stoet Thesfaalsche jonge Heden
Met hunne kiel den ram van Phryxus opgezocht?
Waarom kwam de Argo ooit voor 't oog van Colchis dagen,
En leschte een Grieksche hoop uit Phasis stroom zijn' dorst?

— Eindelijk heb ik den naam van den berg *Pelion*, tegen het
thans heerschende gebruik, zonder lidwoord geplaatst, in na-
volging van den grooten VONDEL, die in zijn' PALAMEDES,
in den Rei-zang op het slot van het tweede Bedrijf, aldus
heeft:

De reuzenrot quam sel aen boort
Den Dondaer, met smet en schimp,
Toenze Osa perste met Olijmp,
En weér met Osa Pelion,
Eer haer een stercker overwon.

Bladz. I. vs. II.

Gelukkig kon haar aard den burgeren behagen.

Van alle de gisfingen der geleerden omtrent deze plaats be-
haagt mij op den duur die van den Heer WYTTENBACH (Vid.
Bibl. Criz. II. I. 40.) het meest, lezende $\phi\theta\sigma\iota$, in plaats van
het gewone $\phi\upsilon\gamma\eta$. Hierbij komt eene uitlegging van den *Scho-
liast* te stade, volgens welke MEDEA daarom door haren aard
aan de *Corinthiers* behaagde, dewijl zij ook hun werk van de
kruidmengkunde maakten.

Bladz. 2. v. 7 en 8:

*Zij [MEDEA] is voor al den raad, de toespraak harer vrienden
Zoo doof, gelijk een rots voor 'i bulderen der winden.*

Volgens de gewone lezing staat hier eigenlijk: *gelijk eene rots
of zee-golf, zoo hoort [d. i. zoo weinig hoort] zij de toespraak
harer vrienden.* VALCKENAER verandert de woorden (*ad
Hippol.* v. 304.) aldus, dat de zinis: *zoo weinig eene zee-klip het
golfgeklots hoort, zoo weinig enz.* BRUNCK zwijgt van deze
gisfing; doch WYTTENBACH noemt (*l. l.* 41.) dezelve waar
en fierlijk. Ik heb dezelve trachten nit te drukken, schoon ik
niet ontken, dat de gewone lezing zeer wel kan verdedigd
worden. Doofheid toch voor klagten wordt bij de Dichters
even zeer aan de golven, als aan de rotten toegeschreven. De
eigen plaats uit de *Andromache* van onzen Dichter (vs. 538 seq.)
door VALCKENAER aangehaald, kan dit bewijzen.

$\tau\acute{\iota}$ με προσπνέεις, ἄλλαν πέτρων,

Ἢ κύμα, λιᾶϊ ὡς ἰκτερεύω,

Wat knielt gij smeekend voor mij neder,

Mij, die een golf of zee-klip ben?

d. l. even doof. (Men vergelijkte OVID. *Heroid.* VIII. 9. A

A

A. I. 531. *Rem. Am.* 579. *Metam.* XIV. 71. ibique HEINS.) BENTLEY (*ad HORAT. serm.* I. III. 25.) en PORSON (*ad h. l.*) berusten daarom in de gewone lezing. De laatste merkt zelfs aan, dat de gissing van VALCKENAER tegen de netheid der *Grieksche* taal strijdt. Men kan dus ook vertalen:

En, ver dat zij den raad van vrienden zou beseffen,
Kan klip noch zee- golf haar in doofheid overtreffen.

Bladz. 2. vs. 19.

Mischien beraadt zij zich, haar eigen bloed te plengen.

Hier volgt in het oorspronkelijke deze regel:

Συγὴ δόμου εἰσβᾶσ', ἢ ἐστρωται λέχος.

En sluipen in 't vertrek, waat de echtkeets is gespreid.

Dit vers is hier zeer dwaas uit het vervolg (v. 381, Bladz. 19. vs. 11.) in den tekst geplaatst. Ik heb het zelve, op het voorbeeld van MUSGRAVE, BRUNCK en PORSON, weggelaten.

Bladz. 2. vs. 23.

Zal de zege schaars bekronen.

Volgens eene gissing van MURETUS (*var. lect.* III. 11.) door CANTERUS en MUSGRAVE goedgekeurd, door BRUNCK verzwegen, door WYTTENBACH (*l. l.* 42.) waarschijnlijk geoordeeld, en door PORSON in den tekst geplaatst, moet men vertalen: *hij zal niet ligt triomf zingen.*

Bladz. 4. vs. 3.

Bij al wat heilig is.

Eigenlijk: *bij uwen baard.* Ik moest dit veranderen.

Bladz.

Bladz. 4. vs. 1. van onderen.

Ook deed de Koning nooit dees kindren vriendschap blijken.

Het oorspronkelijke heeft: *en hij is geen vriend van dit huis.* Wie is die *hij*, JASON of KREON? Niemand der Uitleggers merkt hier iets aan: ook de Vertalers, die ik heb kunnen nazien, en onder die BUCHANAN, zetten het letterlijk over en schijnen aan JASON te denken. Ondertusfchen kan men hier tegen, dunkt mij, inbrengen, dat, daar onder *het huis* toch ook *de kinderen* te verstaan zijn, JASON niet met regt kan gezegd worden, dezelve niet gunstig te zijn. Zijn volgend gedrag toch, bijzonder zijne poging, om hen te redden uit de handen der bloedverwanten van KREON, en zijne smart over hunnen dood, toonen, dat EURIPIDES hem niet als een' ongevoelig vader heeft willen doen voorkomen. Ik zou dus liever aan KREON denken, te meer daar dan reden gegeven wordt, waarom de verbanning der kinderen besloten is. Echter heb ik zuik eene uitdrukking gekozen, die, wil men, ook van JASON kan verstaan worden, wien de naam van Koning in den mond des geleiders ook voegt.

Bladz. 5. vs. 8. volgg.

*Wat sterfing doet dit niet, door eigenbaat gedreven?
Is Jafons voorbeeld, die zijn kindren van zich weert
Om zijne nieuwe gaâ, het eerste, dat u leert,
Dat allen meer zieh zelf dan anderen beminnen?*

Ik volg, in de lezing en opvatting dezer plaats, BRUNCK. De vertaling van GROTIUS, door WYTTENBACH (l. l. 45) aangehaald en geroemd, schijnt mij toe, tegen het oogmerk van EURIPIDES te strijden.

Bladz.

Bladz. 6. vs. 4 en 5.

*Rampzalige! waar vind ik 't ende,
Helaas! Helaas! van mijne ellende?*

Na het afdrucken van het eerste Blad heb ik mij de aantekening van MARKLAND (*ad Suppl. v. 796.*) en die van VALCKENAER (*ad Hippol. v. 208*) herinnerd, volgens welke πῶς ἄν, vooral bij EURIPIDES, beteekent: *o dat!* Men leze dus:

*Rampzalige! ach! O vond ik 't ende,
Helaas! Helaas! van mijne ellende!*

MARKLAND geeft dezelfde beteekenis aan deze woordjes, bij XENOPHON, *in den krijgstogt van CYRUS*, VII. 6. 6. Bladz. 474. mijner vertaling, alwaar ik dus, volgens hem, had moeten schrijven: *O dat zij bij ons kwamen!* daar ik nu heb: *hoe zullen wij hen bijeenroepen?* Dit stem ik echter nog niet toe.

Bladz. 6. vs. 13.

Haar nu begonnen klagt, enz.

Eigenlijk: *de nevel harer klagt, die begint op te stijgen* enz. Dit is, voor onze taal, en naar ons gevoel, een oneigenaardig beeld. Wij zullen 'er nog een aantreffen, dat, mijns inziens, nog harder is.

Bladz. 7. vs. 5. volgg.

*O wrevelmoed der Vorsten! niet gewend,
Naar iemands raad, hoe wijs die zij, te luisteren,
Maar veler wil aan hunnen wil te kluisieren,
Is 't wonder, zoo hun toorn geen palen kent?*

Ik volg de opvatting van MUSGRAVE, die de woorden, ὀλίγῳ ἀρχόμενοι aldus verklaart: *pauca aliorum voluntate agentes,*
als

als behelzende de tegenstelling der volgende uitdrukking, πολλὰ κρατοῦντες, pleraque sua voluntate agentes. Deze uitlegging is door CROTIVS gevolgd, en wordt ook bij den Scholiast gevonden; die echter nog eene tweede opgeeft, door WYTTENBACH (l. 1. 46.) niet minder waarschijnlijk, ten minste meldenswaardig genoemd. Dan zou men dus kunnen lezen:

O Koningen! uw al te fiere geest,
 Steeds aangevuurd door 't onbepaald regeren,
 Verhindert u, uw gramschap te verheeren,
 Hoe nietig ook hare oorzaak zij geweest.

Bladz. 7. vs. 15. volg.

Doch ziet ge uw' staat ten hoogsten toppunt rijzen,
 Wat voordeel geeft, o sferling! u dit lot?
 En staat de toorn der Goden eens aan 't woeden,
 Dan treffen u veel grooter tegenspoeden.

Daar καίρός hier niet den tijd, maar geschikte gelegenheid, en vandaar voordeel beteekent, heb ik, met verwerping der, wel scherpzinnige en geleerde, maar noodelooze, gissing van MUSGRAVE, de opvatting van BRUNCK in de twee eerste regels gevolgd, en versta er ook, met hem, het werkwoord παύειν, of een dergelijk onder. Want ik kan met WYTTENBACH niet instemmen, wanneer hij (l. 1. 47.) zegt, dat het woord δύνασθαι beteekent uitwerken, aanbrengeu. De voorbeelden, door hem, ter staving dezer berekenis, uit THUCYDIDES en DEMOSTHENES aangehaald, bewijzen, mijns oordeels, niets, dewijl ook daar ποιεῖν of iets dergelijks verstaan kan worden. En, al wil men dit niet, dan is het nog iets anders, te zeggen, τὸ το δύνασθαι, en καίρον δύνασθαι, gelijk in het Latijn, hoc posse en opportunitatem posse. Het eerste is goed, het tweede niet. Wij zeggen ook: hij kan dit; doch wie zou zeggen: hij kan de gelegenheid, het voordeel? — Het denkbeeld, dat in de twee laatste regels opgesloten ligt, moet gedeeltelijk uit de meening

ning der Ouden verklaard worden, dat de Goden op den te grooten voorspoed der menschen dikwijls naijverig waren, gedeeltelijk uit het algemeene en ware, op de ondervinding van alle tijden steunende, gevoelen, dat, hoe hooger men gerezen is, men dikwijls des te dieper valt. De Dichters zijn vol van deze aanmerking. Een enkel voorbeeld uit vele kan hier niet ongepast zijn. HORATIUS zegt (II. X. 9. seqq.):

*Saepeius ventis agitatur ingens
Pinus, et celsae graviore casu
Decidunt turres, feriuntque summos
Fulgura montes.*

De Heer VAN WINTER heeft dit uitnemend vertaald:

De steile pijn wordt meest (†) door fellen wind bewogen;
Te hooger spits, te zwarer val;
Het bliksemvuur treft uit den hoogen
De bergen 't meest van ail'.

En wie herinnert zich niet de heerlijke regels uit VONDEL'S *Gijsbrecht van Aemstel*?

Hoe veel gelukkigiger zijn arme en slechte dorpen,
En hutten laegh gebouwt, min stormen onderworpen,
Dan eenigh heerenhuis, dat door 't geboomte steeckt,
En daer het bulderen des wints zijn kracht op breekt.

Bladz 7.

DE REI.

Wat ik vroeger voornemens was, hier over den REI te zeggen,
kan

(†) In plaats van *saepeius*, leest BURMAN (*ad OVID. Heroid XVI. 39.*) *saectus*. Deze verbetering, waarmede de geleerde en schranderere VAN SANTEN zeer hoog liep, komt mij ook voortreffelijk voor. Men kan, ten gevolge daarvan, den eersten regel aldus lezen:

De steile pijn wordt door den storm het felst bewogen.

kan de Lezer [nu vinden in het *Museum*, uitgegeven door mijnen hooggeachten vriend, den Hoogleeraar SIEGENBEER, 1ste Deel, Bladz. 131-160.

Bladz. 7. de vier laatste verzen.

*Het huis weërgalmt van haar gesteent;
Ik deel in hare smarte:
Sints vriendschap ons verbond aan een,
Gaat mij haar lot ter harte.*

Hier is veel verschil in de lezing: men kan de gewone aldus vertalen:

Reeds buiten hoort men 't gansche huis
Weërgalmen door haar klagen:
Mijn harte deelt in 't bitter kruis,
Dat zij, heilaas! moet dragen.

Bladz. 8. vs. 11

O Jupiter! o Aarde! hoort.

Volgens de aantekening van den *Scholiast*, is 'er reeds oudtijds eene dubbelde *interpunctie* dezer plaats geweest, eene, die thans algemeen gevolgd wordt, en ook door mij gevolgd is, en eene, naar welke deze regel nog aan MEDEA wordt toegekend. Het voornaamste bewijs voor deze is, dat de Voedster, een weinig later, zegt: *Medea zendt hare klagten tot Jupiter;* 't geen zij toch niet doet, zoo zij dezen regel niet uitspreekt. WYTTENBACH keurt (*l. l.* 48.) dezelve geheel niet af, doch merkt te regt aan, dat dan in het volgende vers verandering noodzakelijk is, die dezen zin oplevert: *ik hoor de klagten* enz.

Bladz. 8. vs. 13.

Wat drift is 't enz.

Ik heb gemeend, het oorspronkelijke *nostras Ægus* te moeten verzachten.

Bladz.

Bladz. 8. vs. 16 en 17.

*En zoo gij Jason ziet een vreemde liefde kweken,
Laat dit uw grimmigheid niet al te zeer ontsteken.*

De gewone lezing beteekent: *word niet toornig op hem.* MUSGRAVE EN BRUNCK oordeelen te regt, dat de REI dit redelijkerwijze van de beleedigde MEDEA niet vorderen kon. Zij stellen dus ieder eene afzonderlijke verbetering voor, doch die denzelfden zin geeft. Ik heb hunne meening gevolgd.

Bladz. 9. vs. 13 en 14.

*Zij zendt haar klagren en gebeden
Tot Themis, die de misdaad wreekt.*

MUSGRAVE verdedigt op eene geleerde wijze de gewone lezing *Θέμω ἐκράται*, Themis, die de gebeden hoort, de vloekingen vervult. De gissing van RUHNKENIUS, die (*ad MOER. Att. p. 137*) voorstelt: *Ἰχράται*, die de misdrijven opspoor, d. i. *straf*, komt mij nogtans krachtiger voor.

Bladz. 9. vs. 3 en 4 van onderen.

*Nooit laat mijn toegenegen hart
Hem, die mijn vriendschap won, in nood van hulp versteken!*

Deze twee regels worden doorgaans aan de Voedster in den mond gelegd; doch TYRWHITT heeft ze met regt aan den REI toegewezen. MUSGRAVE, BRUNCK EN FORSON keuren dit goed: de eerste merkt aan, dat ook de soort van verzen in het oorspronkelijke zulks bewijst.

Bladz. 11. vs. 1 en 2.

*Ik hoor Medea's droef gezucht:
Hoe dringt haar klaagsliem door de lucht!*

Niemand der uitleggers maakt hier eenige aanmerking: ondertuschen is de gewone lezing van den tweeden regel, die in het oorspronkelijke met den volgenden vereenigd is, zeker bedorven.

Διγυρὰ δ' ἄχεα μογερὰ βοᾷ
Τὸν ἐν λέξει προδότην κακόνυμφον.

Hier heeft het werkwoord βοᾷ twee zelfstandige naamwoorden in den vierden naamval bij zich. De *Latijnsche* vertaler zet dit over:

*Miseros vero et tristes dolores clamat
(Jasonem), connubii proditorem malumque sponsum.*

In deze woorden is geen zin, en echtet is de overzetting woordelijk. Om deze zwarigheid weg te nemen, lees ik deze plaats aldus:

Ἰαχὲν αἶον πολύστονον γῆσον,
Διγυρὰ τ' ἄχεα, μογερὰ βοᾷ
Τὸν ἐν λέξει προδότην κακόνυμφον.

Naar deze gissing heb ik vertaald.

Bladz. 11. vs. 11 en 12.

— — *Langs het wester-strand
En ontoeganklijke oorden.*

Ik heb getracht, de opvatting van BRUNCK uit te drukken, die mij voorkomt, beter dan MUSGRAVE, den zin der oorspronkelijke woorden te hebben begrepen. Ook WYTENBACH (*l. l. 49*) is het hiermede eens.

Bladz.

Bladz. 11. vs. 13 tot aan het einde.

Gij vrouwen van Corinthe! enz.

Deze plaats is zeer moeilijk. Na veel over dezelve gedacht te hebben, komt het mij voor, dat niemand der uitleggers dezelve verstaan heeft. WYTTENBACH, die er (*L. I. 50. seqq*) uitvoerig over handelt, gaat van het denkbeeld uit, dat men deze plaats verklaren moet uit de navolging van ENNIUS, (te vinden bij CICERO, *Epist. ad div. VII. 6.* Doch wie verzekert ons, dat ENNIUS inderdaad de meening van EURIPIDES heeft willen uitdrukken? wie verzekert ons, dat ENNIUS de meening van den *Grieksch*en Dichter begreepen heeft? Dit beginsel is dus, mijns inziens, geheel valsch. Om kort te gaan; ik geloof, dat EURIPIDES alleen heeft willen zeggen, dat de gewone oordeelvellingen de menschen zeer ongegrond zijn, en dat dus de *Corinthische* vrouwen, die den REI uitmaken, MEDEA eerst moesten hooren, eer zij haar veroordeelden; dat zij, ja wel, als vreemdelinge verplicht was, aan de inboorlingen toegevendheid te toonen, doch dat dit de algemeene plicht van ingezetenen onderling was, en dus niets bijzonders. Naar deze mijne opvatting, die weinig of geene verandering in de gewone lezing vordert, (waarover ik hier niet wil uitweiden,) heb ik getracht de vertaling der geheele plaats in te rigten, die mij echter zelve weinig voldoet. Doch ook is EURIPIDES, naar het mij voorkomt, hier zeer zwak. En juist dit kan aanleiding gegeven hebben, dat niet alleen ENNIUS, maar ook de latere geleerden, meer hier zoekende, dan er te vinden is, in de opvatting van de ware meening des *Grieksch*en Dichters mis getast hebben.

Bladz. 12. vs. 5 en 6.

*Is niet mijn echtgenoot, die me alles was op aarde,
Van alle mannen thans de snoodste en meest ontaarde?*

De verbetering dezer plaats, door CANTER voorgesteld (*Var. lect. IV. 11.*), gelijk ze door WYTTENBACH (*l. l. 53.*) goedgekeurd wordt, komt mij ook de beste voor. WYTTENBACH vergelijkt zeer gepast de woorden van MEDEA bij OVIDIUS (*Heroid. XII. 161. seq.*)

*Deserer, amisisti regno patriaque domoque,
Conjuge: qui nobis omnia solus erat.*

Welke Verzen door den Heer VAN VOLLENHOVEN aldus vertaald zijn:

Nadat ik rijk en land en magen ging verzaken,
Verftoot mij mijn gemaal, die me alles was alleen.

Bij HOMERUS (*Iliad. VI. 429. seq.*) zegt ANDROMACHE tegen HECTOR:

Ἐκτορ, ἄταρ σὺ μοι ἔσοι πρῆξι καὶ πότνια μήτηρ,
Ἴδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης.

't Welk door den Heer SIEGENBEEK aldus vertaald is, (*EUTERPE, I. bl. 39.*):

Gij, Hector! gij bekleedt mij dus de plaats van allen,
Van vader, moeder, broër, gij zijt mijn bedgenoot.

Eenigzins komt hiermede overeen het zeggen van BRISEIS aan ACHILLES, (*ovid. Heroid. III. 51 seq.*)

*Tot tamen amisisti te compensavimus unum.
Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.*

De Heer VAN VOLLENHOVEN heeft deze regels, niet zeer gelukkig, aldus vertaald:

Gij hadt me, als heer, 't verlies, zoo jammerlijk geleden,
't Gemis van mijn' gemaal en broedren weër vergoed.

Bladz. 12. vs. 17.

Kan zij van d'aard haars mans voor 't huwlijk kennis dragen?

Dit is de zin der gewone lezing ὅτῳ κ. τ. λ., waarvoor MUSGRAVE gist οἷον, in denzelfden zin. Het komt mij echter voor, dat, daar van de onzekere kans, om een' goed of slecht echtgenoot te krijgen, reeds gesproken is, hier gelezen moet worden ὅπως κ. τ. λ., in dezen zin: *zij heeft het niet van zelve kunnen leeren, hoe zij met haren man moet omgaan, hem moet behandelen*; of in een vers:

En kan zij van dien pligt voor 't huwlijk kennis dragen?

Het is bekend, dat het woord χῆσθαι deze beteekenis heeft. (Vid. EURIP. *Orest.* 863. et *Hipp.* 997.)

Bladz. 12. vs. 26.

Doch wij — wij moeten slechts op zijne bliken staren.

Ik weet niet, of de woorden πρὸς μὲν ὄχλῳ βλέπειν niet aldus moeren vertaald worden:

Doch wij — wij zijn gedoemd in leenzaamheid te kwijnen.

Dan verandere men in den vorigen regel het woord *bedaren* in *verdwijnen*.

Bladz. 14. vs. 3 en 4.

*Ik zie mijn haatren al hun pijlen op mij rigten,**En moet, van schild ontbloot, voor hunnen aanval zwichten.*

Geen kundige zal mij, denk ik, berispen, dat ik hier een ander beeld gebruik, dan het oorspronkelijke heeft,

Bladz. 14. de zes laatste, en Bladz. 15. de twee eerste verzen.

Al wie het onheil van zijn kindren wil verhoeden, enz.

EURIPIDES, die geene gelegenheid laat voorbijgaan, om de dwaasheid of ondengd zijner medeburgers en tijdgenooten te gispn, bedoelt hier den algemeen bij de *Atheners*, ten zijnen tijde, heerschenden haat en afkeer van de Wijsgeeren, die gerekend werden, den Godsdienst deslands te ondermijnen, en door hunne kunst van spreken en redetwisten eene slechte zaak goed te kunnen maken. Dit is bijzonder de *nafpraak*, waarvan MEDEA hier melding maakt. ANAXAGORAS was reeds in gevaar, het slagtoffer van dezen haat te worden, gelijk SOCRATES het naderhand geworden is, en EURIPIDES mischien zou geworden zijn, indien hij niet de voorzigtige partij gekozen had, van dat gene als Dichter door zijne personaadjen van het tooneel te doen zeggen, 't welk hij in eigen' persoon als wijsgeer niet zeggen mogt. (Vid. WYTTENBACH, *Bibl. Crit.* I. IV. 8.) — Ik houde de gissing van dezen geleerde, die (l. l. 56.) *altras* in plaats van *ægytas* voorstelt, voor de ware lezing, schoon WYTTENBACH zelf naderhand (*Bibl. Crit.* III. IV. 41. seq.) die gissing weder verworpen, en *ægytas* verdedigd heeft.

Bladz. 15. vs. 4 en 5.

*Als wijs toch zie ik mij door sommigen benijden,
Door anderen veracht: enz.*

Ik laat het vers:

Τὸς δ' ἰσοχῆται, τὸς δὲ Δαίμων τρέπων.

onvertaald. PIERSON heeft het reeds, (in zijne *verisimilia* p. 58.) als uit V. 813., met eenige verandering, zaamgesteld en hier verkeerdelijk ingevoegd, verworpen. MUSGRAVE heeft het

het vervolgens in een der beste *Parijsche* Handschriften niet in den tekst, maar op den kant aangeteekend gevonden. BRUNCK heeft het in zijne Uitgave weggelaten, zonder zelfs noodig te keuren, er een woord van te zeggen. PORSON eindelijk, het insgelijks weglatende, maakt er slechts ter loops melding van. Ook WYTTENBACH voegt (*l. l.* 58.) hier zijne stem bij. Het volgende vers lees ik, met PIERSON (*l. l.*) en met de beste Handschriften, aldus :

Τοῖς δ' αὖ προσάτρως,

Bladz. 16. vs. 5 en 6.

M E D E A .

De liefde is eene bron van onheil voor de menschen.

K R E O N .

Dit hangt van 't noodlot af, en niet van onze wenschen.

MEDEA, in hare liefde voor JASON ongelukkig geweest zijnde, doet dezen uitroep over zich zelve; doch KREON, dien ook op zijne dochter toepassende, geeft een antwoord, om zich zelve gerust te stellen, ten aanzien zijner toestemming in de echtverbindtenis zijner dochter met JASON. Zoo verklaar ik mij deze beide regels.

Bladz. 17. vs. 1.

't Is kwelling, ja! maar doet ook mij geen kwelling treuren?

Ik volg hier de g'ving van MUSGRAVE, door BRUNCK, PORSON en WYTTENBACH goedgekeurd. De gewone lezing is zonder zin.

Bladz. 17 en 18, vs. 7—12. en 1 en 2.

O Dat uw goedheid mij deez' enklen dag nog schenk, enz.

Met regt roemt BRUMOV dit tooneel, en vergelijkt daarmede het sneeken van DIDO (VIRG. *Aen.* IV. 433. seq.), dat ENEAS nog eenigen tijd bij haar blijve:

*Tempus inane peto, requiem spatiumque furori;
Dum mea me victam doceat fortuna dolere.*

Volgens de vrij zwakke vertaling van den Heer VAN WINTER:

*k Wensch slechts een luttel tijds, opdat ik al de plagen
Van mijn te duidloos lot leer' met geduld verdragen.

Mevrouw VAN STREEK heeft het aldus, iets beter:

Ik vraag slechts uitstel, slechts verzachting voor mijn lijden,
Tot ik mij zelf verwin, mijn noodlot leer bestrijden.

Verder zegt BRUMOV, dat KREON ons al te hard moet voorkömen, doch dat de *Grieken* zoo waren. Welke *Grieken* hij hier bedoele, de vroegere, die in hunne fabelen voorkomen, of de latere, ten tijde van EURIPIDES, blijkt niet. Van gene stem ik het hem toe, van deze niet. En wat KREON betreft; ja, hij is hard en onregtvaardig jegens MEDEA, gelijk ik in mijn *iets over den Rei* heb aangemerkt (*Museum*, I. 148.): doch juist deze plaats moest hem minder hatelijk doen voorkomen, daar hij toch toont, voor de tranen en het sneeken eener ongelukkige, diep vernederde vrouw, (zoo immers gedraagt zich MEDEA,) niet geheel ongevoelig te zijn. Deze zrek behoort tot de kunst der oude Treurspeldichters, waar door zij zorgden, den afkeer niet in verfoeijing te doen overgaan.

Bladz. 20. vs. 7 en 8.

*Nog meer: eene eedle daad moog' vrouwen schaars gelukken;
Zij toonen 't scherpst verstand tot alle gruwelfukken.*

Men moge dezen uitval tegen de vrouwen trachten te verschoonen door den bekenden vrouwen-haat van onzen Dichter; het blijft altijd zeer ongepast, denzelven in den mond eener vrouw te leggen. HIPPOLYTUS, als vrouwenhater door EURIPIDES geteekend, hindert ons met zijne uitvaring tegen het vrouwelijk geslacht (616—650), hoe lang en overdreven die op zich zelve ook zij, veel minder, dan deze weinige woorden.

Bladz. 21. vs. 17 volgg.

*Doch gij, waar zult gij vlieden,
Verstoote vrouw? uw 's vaders huis
Zal u, bij zoo veel druk en kruis,
Zelvs geene schuilplaats bieden.*

Ik volg de lezing van P O R S O N, doch heb de laatste woorden onvertaald moeten laten. Dezelve geven, volgens de genoemde lezing, dezen zin: *Eene andere Koningin, meer vermogend [op J A S O N], dan het huwelijk [met u], bewoont uw huis.*

Bladz. 22. vs. 19—22.

*O Allersnoodste schelm! want dus kan ik u noemen:
Uw tong durst onbeschaamd uwe certoosheid verbloemen!
Gij komt zelfs hier, gij komt, en toont mij uw gelaat,
Bij mij, heel 't menschedom, ja bij 't Godendom gehaat.*

BRUNCK houdt het tweede en vierde dezer verzen voor onecht, geen, omdat hij de uitdrukking *laf vindt*, dit, omdat

het ook lager gelezen wordt. (zie bladz. 65.) Hij heeft het zelfs weggelaten, waarin hij door PORSON gevolgd is. Doch ten aanzien van het eerste der twee betwiste verzen, volg ik WYTTENBACH's uitmuntende verbetering, (*J. l. 62.*) die, meer getrouw vertaald, dezen zin geeft: *de tong is het ergste hulpmiddel ter onbeschaamdheid.* En wat het laatste vers betreft: dat het zelve nog eens in dit Treurspel gelezen wordt, is op zich zelf geen bewijs van onechtheid. EURIPIDES toch was niet alleen gewoon, dezelfde verzen meermaalen in onderscheidene zijner stukken, maar ook nu en dan in een en hetzelfde stuk te herhalen. (Vid. VALCKEN, *ad Hipp.* V. 435. 885. et 1048.) Doch SOFOKLES niet. (VALCKEN, *Ibid* 1029.) De vraag is dus alleen, of het vers hier ongepast is? niemand, denk ik, zal dit met ja beantwoorden. Zelfs komt het mij voor, dat EURIPIDES later, waar JASON hetzelfde tegen MEDEA zegt, in de herhaling zekere kracht heeft willen leggen.

Bladz. 22 vs. 26.—28.

— — — — — *Maar, dat gij gekomen zijt ,
Verdient nochtans mijn dank: u scheldend, zal mijn harte
Verlichting voelen, doch het uwe spijt en smarte.*

BRUNCK herinnert, dat TERENCE deze plaats heeft nagevolgd (*Andr.* IV. 1. 6.) *Atque aliquis dicat, nihil promoveris. Multum. Molestus certe ei fuero, atque animo morem gessero;* d. is. *ligt* zegt iemand: *gij zult er niets bij winnen. Veel. Ik zal hem ten minste lastig zijn, en mijnen moed koelen.* WYTTENBACH voegt (*J. l. 63.*) hierbij de navolging van OVIDIUS in den Brief van MEDEA aan JASON (21.)

Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas.

Hac fruar: haec de te gaudia sola feram.

Welk door den Heer VAN VOLLENHOVEN vertaald is:

Valt

- *t Vast zoet, bewezen dienst ondankbren te doen hooren;
 *t Vermaak van zulk verwijt sreeft thans mijn hart en hand.

De tweede regel dezer vertaling is zeer zwak.

Bladz. 23. vs. 25.

Ik wacht niet, dat uw raad mij zal tot voordeel strekken.

Om het volgende ὄμωσ δὲ verkies ik de lezing, door MUSGRAVE uit een Handschrift overgenomen, en door BRUNCK en FORSON gevolgd, welke laatste ze insgelijks in een Handschrift gevonden heeft.

Bladz. 23. vs. 27—32.

*Waarhenen wende ik mij, in deez' verlaten stand?
 Naar mijnen vader? Ach! mijn vader, vaderland,
 Al wat mij dierbaar was, heb ik om u begeven.
 Naar 't kroost van Pelias? ik deed dien grijsaard sneven:
 Hoe welkom zoude ik niet bij die bedroognen zijn!
 Dus haat me, om uwen wil, uw bloed niet min dan 't mijn.*

CATULLUS heeft dit nagevolgd in de vijf verzen, die op de reeds (in de eerste aanteekening) opgegevene volgen:

*Nam quo me referam? quali spe perditā nitā?
 Idaeosne petam montes? at gurgite lato
 Discernens patriam truculentum dividit aequor.
 An patris auxilium sperem, quæne ipsa reliqui,
 Respersum juvenem, fraternæ caede secuta?*

*t Welk ik vertaal:

Waar-

Waarhenen zal ik vliën? of waar mijn hoop op bouwen?
 Zal ik naar Creta gaan? Een zee, niet te overfchouwen,
 Vol woeste baren scheidt mijn vaderland van mij.
 Of wacht ik hulpe van mijn' vader? ach! is hij
 Niet snood door mij verraan, daar ik een jongling volgde,
 Bezoedeld met het bloed mijns broeders? — —

CATULLUS breidt dit nog verder uit, en op zijn spoor
 OVIDIUS in den Brief van ARIADNE aan THESEUS (V.
 59—70.), gelijk SENECA ook de korte en krachtige woor-
 den van MEDEA bij EURIPIDES in meer en sierlijker, maar
 zwakker, regels heeft nagevolgd (MEDEA, V. 451—458. —
 Bekend zijn de schoone verzen van VIRGILIUS, daar hij
 DIDO, bijna in een dergelijk tooneel, als dat tusfchen ME-
 DEA en JASON, aan ENEAS doet zeggen (IV. 320—324.)

*Te propter Libycae gentes Nomadumque tyranni
 Odere; infensi Tyrii: te propter eundem
 Exstinctus pudor, et, qua sola sidera adibam,
 Fama prior. Cui me moribundam deseris, hospes?
 Hoc solum nomen quoniam de conjuge restat.*

Naar de vertaling van den Heer VAN WINTER.

Om u tart ik de ramp, die mij de haat zal baren
 Van zoo veel heerschers, in het wijd Numidisch oord;
 Van 't volk uit Libyën, uit Tyrus, fel verstoord;
 Mijn roem, die eertijds tot de starren was verheven,
 Heeft mij, met schaamte en eer, alleen om u begeven.
 Gij waart mijn gast, en gij berokkent mij den dood!
 Mijn gast ontvlugt den naam van mijnen echtgenoot!

Mevrouw VAN STREEK vertaalt:

Om u heb ik den haat van 't Libysch volk te vreezen,
 Ook der Numiden Vorst om u met trots verwezen,
 Der Tyrers vijandschap om uwentwil getart;
 Mijne eer heb ik om u geheel gefmoord in 't hart....

Die

Die eer, waarbij mijn faam zich tot aan 't zwerk deed roemen:
Weet gij, o Vorst! [gast!] — want g. ê kan ik u niet meer noemen, —
Aan wien gij mij, helaas! al stervende overlaat? . . .

De laatste vertaling is zeker beter, den de eerste, doch beide doen het oorspronkelijke merkelyk te kort, waarvan SERVIUS verhaalt, dat VIRGILIUS deze verzen, toen hij het vierde Boek van zijne *Encis*, (het is ongepast, dezen titel in *Encas* te veranderen,) aan AUGUSTUS voorlas, met groote aandoening heeft opgezegd.

Bladz. 24. vs. 6—9.

O Jupiter! gij die, ter proefing van het goud,
Onfeilbre teekenen den menschen hebt ontvouwd;
Moest 's menschen ligchaam dan een zichtbaar kenmerk misfen,
Dat van zijn sneedheid ons zou kunnen vergewisfen?

EURIPIDES heeft eene dergelyke plaats in zijnen *Hippolytus* (925--927.) alwaar THESEUS, zijnen zoon voor schuldig houdende, en echter op deszelfs gelaat geen spoor van sneedheid of wroeging ontdekkende, uitroept:

Φεῦ, χεῖν βροτοῖσι τῶν Φίλων τεκμήριον
Σαφές τι κείσθαι, καὶ διάγνωσιν φρεσῶν,
Ὅστις τ' ἀληθὴς ἐστίν, ὅς τε μὴ φίλος.

Naar de schoone vertaling van GROTIUS:

*Debuerat esse certa amicorum nota,
Discriminatrix mentium, unde agnosceres,
Quis verus esset, quisve sublesta fide.*

Of naar mijne vertaling:

Ach! waarom wordt 'er bij de menschen niet gevonden,
Een zeker kenmerk, dat ons leert 't gemoed doorgronden,
En kennen, wie de ware of valsche vrienden zijn.

VALCKENAER haalt hierbij de, meer op het geval toegepaste, en schoone, regels van RACINE aan, die zijnen THESEUS (IV. 2.) doet uitroepen:

*Faut-il que sur le front d'un profane adultère
Brille de la vertu le sacré caractère?
Et ne devroit-on pas à des signes certains
Reconnoître le coeur des perfides humains?*

Door den Heer P. J. UYLENBROEK aldus overgebracht:

Moet hij, wiens snoode drift zijn' vader tracht te hoonen,
Op zijn gelaat de eerwaarde en reine deugd vertoonen?
Goôn! waarom prent gij niet, tot wering van verraad,
Den aard van 't menschlijk hart op 't menschelijk gelaat?

De twee eerste regels zijn niet zeer gelukkig vertaald. — Nog verdient aangemerkt te worden, dat GROTIUS de tegenwoordige plaats van EURIPIDES mede zeer schoon in *Latijnsche* verzen heeft overgebracht, welke BRUNCK in zijne Noot mededeelt.

Bladz. 24. vs 14 en 15.

*Gelijk de stuurman, die den stormwind dreigen ziet,
Voor 't nakende gevaar met volle zeilen vliedt.*

De geleerden (ABRESCH. *ad* AESCH. T. I. p. 78. et VALCKEN. *ad* EURIP. *Hippol.* 1226.) hebben aangeteekend, dat EURIPIDES een der beide oorspronkelijke regels van ESCHYLUS ontleend heeft, (*Sept. cont. Theb.* 62.) Van meer belang is het voor mijn oogmerk, aan te merken, dat OVIDIUS deze vergelijking overgenomen heeft, (*Metam.* VI. 230-233.) Hij beschrijft de onderscheidene wijze, waarop de zonen van NIOBE, door de onzichtbare pijlen van APOLLO getroffen, omkwamen, en zegt van STIVLUS:

Pro-

*Proximus, audito sonitu per inane pharetrae,
Frena dabat Sipylus; veluti cum praescius imbris
Nube fugit visâ, pendentiaque undique rector
Carbasa diducit, ne quâ levis esuat aura.*

Naar de zeer gelukkige vertaling van den Heer VAN VOLLENHOVEN:

Toen, naast hem, Sipylus 't gesnor der pijls ontwaarde,
Vlood dees met losfen toom, gelijk een stuurman vliedt,
Die 't nadren van een' storm uit duist're wolken ziet,
En al zijn zeilen spant, om al den wind te vangen.

Bladz. 24. vs. 19 — 22.

————— *Het schijne een bittere hoop;*
Moet echter uw verstand niet voor de waarheid zwichten?
U dwong de God der min door zijne onseilbre schichten,
Om mij te redden uit het dreigend kifsgevaar.

Ik volg hier BRUNCK en VALCKENAER (*ad Hippol.* 1420.)

Bladz. 26. vs. 2.

Ook u kon deze hoop een beter toekomst biên.

Ik volg BRUNCK. De gewone opvatting, waarbij deze woorden als eene vraag worden genomen, heeft geen' goeden zin.

Bladz. 26. vs. 13 en 14.

*'t Waar' wenschlijk, dat ons kroost een' andren oorsprong vond,
En 't vrouwelijk geslacht op aarde niet bestond.*

EURIPIDES legt een' nog heviger en uitvoeriger uitval tegen het vrouwelijk geslacht aan zijnen vrouwonhatenden HIPPO-

PO.

POLYTUS in den mond (616—600), waarvan de eerste denkbeelden met onze plaats overeenkomen. Hoe overdreven ook daar, mede naar het oordeel van VALCKENAER, de uitdrukkingen zijn, is, mijns inziens, HIPPOLYTUS echter beter de man, om iets van dien aard te zeggen, dan de verwijfde JASON.

Bladz. 26. vs. 19. volgg.

'k Verschil in menig stuk van 't algemeen gevoelen: enz.

In deze en de zes volgende regels doet EURIPIDES, in den persoon van MEDEA, een' uitval tegen de Sofisten en Rabulisten van zijn' tijd, die uit zwart wit wisten te maken. In den mond van MEDEA is deze *tirade* tamelijk ongepast, en voor hare ziels-stemming veel te koel.

Bladz. 27. de drie laatste regels.

Bij beter inzien zult gij 't eenmaal u beklagen, enz.

Ik volg REISKE. De gewone lezing is, naar mijn oordeel, zonder zin.

Bladz. 29 en 30. De zang van den REI.

Wanneer een al te felle gloed, enz.

In het *Museum* (Bladz. 144 en 148.) heb ik reeds te kennen gegeven, hoe ik de twee onderscheidene gedeelten van dezen zang opvat, en dat ik in den EERSTEN TEGENKEER de lezing van BRUNCK volg.

Bladz. 31. vs. 5 en 6.

*Medea! mogt de gunst der Góón u blijdschap schenken!
Want schooner vriendengroet weet niemand uit te denken.*

De gewone Grieksche groet χαίρε beteekent eigenlijk: *zijt verheugd*. Hierbij voegde PLATO in zijne brieven ἐν πείραις, *zijt voorspoedig*. (Vid. Schol. ad. ARISTOPH. Nub. 163.) HORATIUS voegt dit beide in navolging bijeen. (Epist. I. 8. 1.)

*Celso gaudere et bene rem gerere Albinovano
Musa rogata refer* — — —

't welk door HUYDECOOPER ailerongelukkig is vertaald:

Ga, mijne Zanggodin, en wensch Albinovaan,
Dat hij zich vrolijk make, en weldoe. — —

Bladz. 31. vs. 10.

Wat oorzaak rigtte uw reis naar dien gewijden drempel?

Eigenlijk: *waarem zijt gij naar het voorspellend middelpunt der aarde gegaan?* Men hield namelijk Delphi voor het middelpunt der aarde. (Vid. OVID. Met. X. 168. ibique CIOFANUM.) Voorts heeft men aangemerkt, dat deze verschijning van EGEUS en zijn gesprek met MEDEA, eene der zwakste plaatsen van dit Treurspel is. Hierop kan men antwoorden, dat EURIPIDES het oogmerk der reis van EGEUS niet alleen met genoegzame waarschijnlijkheid heeft opgegeven, maar ook zeer kunstig in verband heeft weten te brengen met den gang van zijn Stuk. EGEUS verlangt naar kinderen; MEDEA belooft hem die door hare kunst: wat wonder, dat hij gereed is, om haar zijne bescherming te verleenen? En, al wil men, dewijl EURIPIDES toch eenmaal den naam heeft, van zich aan de waarschijnlijkheid niet veel te storen, deze verdediging niet laten gelden, men leze wat WYTTENBACH (Biblioth. Crit. I. IV. 12.) in het algemeen over deze beschuldiging zoo juist heeft aangemerkt,

Bladz. 32. vs. 1 en 2.

— — — — — *Dat ben ik, door den haat*
Eens zeecken Gods. — — —

Na deze woorden heb ik tien verzen van het oorspronkelijke onvertaald gelaten. Hieraan verliest de in het Grieksch onervaren Lezer niets, en de kundige zal het zeer natuurlijk vinden.

Bladz. 32. vs. 6.

Hij's wijs, en in die soort van wetenschap ervaren.

Naar mijn oordeel, moest deze regel ook aan EGEUS in den mond worden gelegd. Het voorgaande antwoord toch van MEDEA is in het oorspronkelijke zoodanig, dat zij toont, PITTHEUS alleen bij gerucht te kennen.

Bladz. 33. vs. 1.

Maar zeg me op uwe beurt, Medea! wat u deert.

Dit is eene, mijns inziens, noodzakelijke aanvulling van hetgeen bij het woordje *zæg* verstaan moet worden.

Bladz. 33. vs. 4 en 5.

— — — — — *Het deert hem uiterlijk;*
Doch de uitspraak van den Vorst stemt met zijn zielsverlangen.

Ik volg de lezing van een paar Handschriften, *αἰδία δὲ βούλευται*. MUSGRAVE en PORSON keuren dezelve ook goed. — Aantonds hierop begint MEDEA hare smeeking al-
 dus;

du: ik bid u bij uwen baard. Dit heb ik veranderd, even als Bladz. 4. vs. 3., en daarvoor gezet:

Ik smeek u, bij al't geen op aarde u dietbaar is.

Bladz. 36. vs. 3.

De wensch naar kindren is de hoogste wensch mijns levens.

Ik vat het woord $\phi\acute{\iota}\lambda\omicron\upsilon\delta\omicron\varsigma$ hier op, volgens de tweede nit-
legging van den *Scholias*t, die het door $\pi\rho\delta\delta\upsilon\mu\omicron\varsigma$ verklaart.
De gewone opvatting is en te vernederend voor EGEUS, en
niet zoo krachtig voor den samenhang.

Bladz. 36. vs. 16—20.

Als dus uw bijstand door een' eed mij is verpand enz.

Hier is zeer veel verschil in de lezing der Handschriften en
oude Uitgaven, gelyk ook in de gisfingen der geleerden. Ik
volg in de drie eerste verzen MURETUS (*Var. Lect.* VII. 3),
in de twee laatste de uitlegging van MUSGRAVE, met de
gisfing van WYTTENBACH, die in het laatste vers, in plaats
van $\omicron\iota\kappa\ \acute{\alpha}\nu$, leest $\tau\acute{\alpha}\chi' \acute{\alpha}\nu$ (*l. l.* 67.). PORSON heeft dit in
den tekst opgenomen.

Bladz. 37. vs. 1.

Gij doet in deze zaak veel schrandre voorzorg blyken.

Ik volg de gisfing van VALCKENAER, die (*ad Phoen.* 531.)
 $\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\gamma\omicron\varsigma$ in $\acute{\epsilon}\delta\epsilon\iota\gamma\omicron\varsigma$ verandert. HEATH en MUSGRAVE hebben
dit goedgekeurd, en BRUNCK en BECK in den tekst opge-
nomen. De reden, waarom PORSON, schoon het fraai noe-
mende, de gewone lezing behouden heeft, is van weinig ge-
wigt.

wigt. — De volgende regels heb ik, duidelijkheids-halve, wat uitgebreid.

Bladz. 39. vs. 6.

Met zijn beraamd ontwerp, als wijs en nut te gader.

Hier was voorheen in het oorspronkelijke nog dit vers:

Γάμους τυγάων, ὄν, προδὸς ἡμῶς, ἔχει.

VALCKENAER getuigt (*ad Phoen.* 1286.), dat dit vers in het Florentijnsche Handschrift niet gevonden wordt. De latere Uitgevers, MUSGRAVE, BRUNCK en FORSON, hebben het ook weggelaten, 't welk WYTENBACH (*l. l.* 67) niet schijnt af te keuren. Het komt mij ontwifelbaar voor, dat het onecht is, dewijl hier de vermelding van het huwelijk, waardoor MEDEA verraden was, geheel niet te pas komt. Ik heb het dus niet vertaald.

Bladz. 39. v. 9 en 10:

*Denk echter niet, dat ik mijn kindren in de magt
Van mijn vervolgeren zou willen overgeven.*

Het tweede dezer verzen in het oorspronkelijke wordt door BRUNCK als onecht veroordeeld. Doch WYTENBACH merkt (*l. l.* 68.) te regt aan, dat het, ter volmaking van den zin, noodzakelijk is, en stelt eene kleine verandering voor, van τοῦς ἐμῶς in τοῖς ἐμῶς, welke ik gevolgd heb.

Bladz. 39. vs. 12 en 13.

*Haar zend ik ten geschenk, door mijner kindren hand,
Een prachtig opperkleed en gouden schedelband.*

Tus-

Tusſchen deze beide verzen werd voorheen nog dit gelezen:

Νύμφη φέροντας, τήνδε μὴ φεύγειν χθόνα.

VALCKENAER (*ad Phoen.* 1286.) veroordeelt hetzelfde als onecht. Dit heb ik gevolgd, doch met hem, αὐτοῦς, in het eerste der beide aangehaalde verzen, in αὐτῇ veranderd, gelijk ook BRUNCK gedaan heeft, doch niet FORSON, ſchoon hij, even als deze, het veroordeelde vers heeft weggelaten.

Bladz. 39. vs. 26.

Het zij zoo! 'k heb niets meer te hopen of te duchten.

Eigenlijk: *het ga!* (of, gelijk de Duitſche BURGER zijne LENORE doet zeggen:

Nun fahre Welt und alles hin)

Wat baat het mij te leven?

Bladz. 41. vs. 2. volg.

Ga heen, haal Jason hier. enz.

Zie mijne gedachten over den perſoon, tot welken MEDEA dit zegt, in het *Museum*, Bladz. 139 en 158.

Bladz. 41. vs. 18.

Uw golfjes rolden zachter voort.

Zie mijne aantekening in het aangehaalde *Museum*, Bladz. 160. Noot 14.

Bladz. 42. vs. 7. volgg.

Hoe zou die wijsvermaarde stad, enz.

Deze *Strofe* en *Antistrofe* zijn in het oorspronkelijke zeer bedorven. In de eerste heb ik, zoo goed mij doenlijk was, de meening des Dichters uitgedrukt; in de tweede heb ik, over het geheel, MUSGRAVE gevolgd. WYTTENBACH vermoed te regt (J. I. 68.), dat hier nog vrij wat te verbeteren valt.

Bladz. 44. vs. 1 tot 4.

't Had mij gevoegd, daarin ook mijn belang te zien,

U in 't beramen en volvoeren hulp te bién,

Uw huwlijks-ledekant met eigen hand te sieren,

En 't feest van uw geluk in volle vreugd te vieren.

Het eerste dezer verzen is overeenkomstig met den toon, dien, MEDEA in dit Tooneel aanneemt; de drie volgende zijn overdreven: doch juist deze overdrevenheid is, naar mijn gevoel, een meesterlijke trek van EURIPIDES. Hoe ligt toch, hoe natuurlijk gaan zij, die gevoelens veuzen, welke zij niet bezitten, in derzelve betuiging te ver! De schrandere menschenkenner ziet door dit masker heen: doch de wonderige, de ijdele JASON noemt alles voor goede munt aan. — Voorts is in dit geheele Tooneel eene mengeling van veinzerij en waar gevoel bij MEDEA, welke mede onzen Dichter als een der beste kenners van het menschelijk hart teekent. Of ik eenigzins geslaagd ben, dezelve in mijne vertaling uit te drukken, zij aan het oordeel van den kundigen Lezer overgelaten.

Bladz,

Bladz. 50. vs. 3, 4 en 5.

Helas! enz.

Ook deze nieuwe wankelmoedigheid in MEDEA behoort, naar mijn gevoel, tot de schoonheden van dit stuk. Welk een monster moest toch deze vrouw geweest zijn, zoo zij niet, nu de uitvoering van haar plan schrikkelijk naderde, daarvoor had gesidderd? Tevens baant zich EURIPIDES hierdoor den weg tot de volgende, zoo heerlijke, voorstelling van den tweestrijd in MEDEA's ziel, die, terwijl zij het betere ziet en goedkeurt, echter tot het slechtere besluit. OVIDIUS heeft dit overgebracht, gelijk ook WYTTENBACH aanhaalt (*L. L. 70.*), tot dien tijd, toen zij, in *Coschis* zijnde, en door liefde voor JASON ingenomen, bij zich zelve raadpleegde, of zij den *Griekschen* jongeling helpen, en met hem haar vaderland verlaten zou. De plaats is te vinden *Metam. VII. 11-72*, en in de, vrij gelukkige, vertaling van den Heer VAN VOLLENHOVEN, II. 126. volgg.

Bladz. 50 de twee laatste verzen.

————— *Kom ik, in mijne hoop te drogen,
In plaats van heil mischien u nieuwe ramp verzoogen?*

Ik gebruik het woord *verzoogen* voor *vertoon*, op het voorbeeld van mijnen vriend, den Hoogleraar SIEGENBERG. Zie 's mans *Proeve eener dichtertelijke vertaling van de Ilias van HOMERUS*, Bladz. 45 en 115.

Bladz. 51. vs. 5 en 6.

DE GELEIDER.

Schep moed! Ligt brengt uw kroost u weêr in dezen wal.

M E D E A.

Mij arme! die vooraf daar andren brengen zal.

Ik volg in het eerste vers de uitmuntende, door BRUNCK zeer geprezene, en door WYTTENBACH (*l. 7. 71.*) en PORSON goedgekeurde, verbetering van MUSGRAVE. Doch het is moeilijk, zulk eene dubbelzinnigheid in eenige andere taal over te brengen. Het werkwoord *κατάγειν*, door MUSGRAVE in het eerste vers hersteld, heeft de beteekenis van *in het vaderland terug brengen*; doch het kan ook beteekenen: *naar onderen* (bij de dooden) *brengen*. In dezen laatste zin gebruikt MEDEA het in haar antwoord. Ik heb dit uitgedrukt, zoo goed ik kon. Bij eene vertooning zou het aan de Tooneelspeelster staan, door hare gebaren aan deze woorden de noodige duidelijkheid te geven, zonder dat zulks nogtans den GELEIDER genoegzaam omtrent haar oogmerk kon onderrigten.

Bladz 53. vs. 1.

Voor mij, geen deerenis verzwakt ooit mijne hand! —

Ik volg de opvatting van het woord *διαδεξῶ*, door HEATH en MUSGRAVE voorgedragen, en door WYTTENBACH (*l. 7. 71.* et *ad PLAT. Phaed. p. 329.*) goedgekeurd. De gewone opvatting is dubbelzinnig. De *Latijnsche* Vertaler heeft: *manum vero meam caede non corrumpam, neque polluam*. Zoo vertaalt ook BUCHANAN:

Meam profecto dexteram non polluam.

Wat beteekent dit: *ik zal den moord niet begaan*; of: *ik zal, den moord begaande, toch mijne handen niet bezoedelen*? De Heer N. G. VAN KAMPEN heeft het in den eersten zin opgevat, en met het volgende in verband gebragt; hij zet het over:

Doch

Doch neen! 'k bespat mijn handen niet met bloed.

BRUMOV daarentegen vertaalt aldus: *je ne croirai pas mes mains souillées d'un pareil sacrifice.*

Bladz. 54 en 55. de zang van den REI.

BRUMOV houdt het voor waarschijnlijk, dat MEDRA, gedurende dezen zang, op het tooneel blijft. Dit komt mij zoo niet voor. De onrustige spanning van haar geest laat haar, dunkt mij, in dit bellisfend oogenblik niet toe, stil op eene plaats te blijven. En wat den zang zelven betreft: deze schijnt tamelijk vreemd aan het onderwerp te zijn. Men zou nogtans kunnen stellen, dat de REI daarmede het ongelukkig omkomen van GLAUCA bedoelde, immers wat de laatste regels aangaat. Doch ook kan EURIPIDES alleen daarmede ten oogmerk hebben gehad, gelijk BRUMOV aanmerkt, om den aanschouwer, die door het vorige Tooneel gefchokt is, eene zachte verpoozing te bezorgen, en tot nieuwe aandoeningen te sterken. Hoe het zij: de zang zelf heeft, naar mijn gevoel, veel schoons. Mogt ik gelukkig genoeg geweest zijn; om hetzelfde voor den *Hollandschen* Lezer niet geheel onkenbaar te maken!

Bladz. 57. vs. 27 en 28.

*En wanende misfchien, dat Pan, in toorn ontstoken,
Of eenig ander God aan haar zich had gewroken.*

De Ouden fchreven onverwachte toevallen aan den toorn der Goden, en bijzonder aan dien van PAN toe, vooral fchiellen schrik, van welken geene zichtbare oorzaak was. Vandaar nog de uitdrukking *Terreur panique*. (Vid. VALCKEN. *ad Hippol.* 141.)

Bladz. 58. vs. 3 en 4.

*Een looper, snel ter been, had naauw twee honderd schreden
In 't renperk afgelegd — — — —*

De gewone lezing dezer plaats is onverstaanbaar. Ik volg de verbetering van REISKE, TYRWIHTT en MUSGRAVE, door BRUNCK, WYTTENBACH (l. l. 72. seqq.) en PORSON goedgekeurd. Dan is de letterlijke zin der oorspronkelijke woorden deze: *reeds zoude een snelle looper, zijne beenen bewegende [aanhalende], tot aan het einde van een renperk van zes plethren gekomen zijn.* Daar nu eene plethre omtrent honderd voeten lang is, en men drie voeten op eene schrede rekenen kan, heb ik *tweehonderd schreden* geschreven.

Bladz. 59. vs. 3; volg.

Hij poogt, zich schorend met zijn knie, weêr op te staan; enz.

Waarom doet de oude man, die zoo even gewenscht had, met zijne dochter te mogen sterven, zoo vele moeite, om nu den dood te ontkomen? Het komt mij voor, dat EURIPIDES hierin juist zeer vele menschkunde aan den dag legt. De ongelukkige wenscht vaak om den dood. Doch de zucht voor het leven ontwaakt bij hem, zoodra dezelve naderi. Bekend is de *Esopische* fabel van den houthakker, die den dood inroept, en, op deszelfs verschijning, geheel van gedachten verandert.

Bladz. 59. vs. 7.

In 't einde, tegen 't leed niet meer bestand te wrijten.

Men mogt mischien het woord *wrijten* vreemd vinden: ik beroep mij dus, ter staving van het zelve, op het gezag van

VON.

VONDEL, die aldus, in zijnen *Gijsbrecht van Aensfel*, GIJSBRECHT
 • zelven doet spreken (V. Bedr.):

Die tegens 't ongeval noch renckeloos wou wijzen.

Bladz. 59. vs. 13. volgg.

Ach! 't is van heden niet, dat mij al 't menschlijk doen enz.

Deze geheele *tirade*, hoe waar en schoon op zich zelve,
 is hier, ik moet het bekennen, tamelijk ongepast.

Bladz. 60 vs. 3. 4. 7 en 8.

Dat zich eens vijands hand bade in hun dierbaar bloed.

Op, wapen u, mijn ziel! met onverzetbren moed!

*Welaan, rampzaalge hand! aanvaard het staal, en boor,
 Bevrijd van siddring, tot de bron des levens door!*

Tusfchen den eerften en tweeden der aangehaalde regels vindt
 men, in de oudere Uitgaven, nog twee, die reeds boven Bladz.
 53. vs. 7—9.) voorgekomen, en door mij vertaald zijn.

— — — Die rampzaalgen moeten sneeven;

En wyl zij moeten, is hun noodlot minder straf,

Zoo ik hen zelf vermoorde, ik, die hun 't leven gaf.

Boven waren dezelve gepast, hier niet: waarom ik ze, met
 PIERSON (*Verifim.* p. 59.) en VALCKENAER (*ad Phoen.* p. 433.),
 heb weggetaen; 't welk door MUSGRAVÉ, BRUNCK en PORSON
 goedgekeurd wordt. — In den laaften regel meen ik den
 zin van het oorspronkelyke getroffen te hebben. Het woord
 βαλβις, dat hier gevonden wordt, beteekent de plaats, van
 waar de wedloopers den strijd begonnen, en dus het *begin* van
 iets, dat is hier, van het leven, dus het *hart*, vanwaar het
 le-

leven uitgaat. — Deze geheele plaats is verschrikkelijk schoon, en wordt ook, metregt, als zoodaunig geprezen door WYTTEBACH (l. 1. 72.). VOLTAIRE maakt, in zijne *Remarques* op CORNEILLE, bij gelegenheid der *Lyrifche* alleenfpraak van den CID, waarin, gelijk bekend is, deze woorden voorkomen:

Allons, mon ame — — — —

en:

Allons, mon bras — — — —

de zonderlinge aanmerking: *nous vivons dans un tems où on ne parle plus ni à son ame, ni à son bras.* Het woord *allons* is hier zeker wanneer men op de eigenlijke beteekenis sterk hecht, wat vreemd: doch waar of VOLTAIRE zijne, hier algemeen gegevene, les toch wél van daan gehaald heeft? Wij, *Hollanders*, volgen nog gaarne de *Grieken*, of liever het gezond oordeel, 't welk ons, te dezen aanzien, van de opvolging zulk eener vreemde wergeving vrijfleit.

Bladz. 61. het laatste, en 62. het eerste vers.

*Komt, laat ons snel naar binnen gaan,
Laat ons den gruwbren moord verhinderen.*

En de REI gaat toch niet naar binnen, maar laat MEDEA den moord volvoeren! wat ik hier over denk, kan de Lezer vinden in het *Museum* I. Bladz. 152.

Bladz. 62, vs. 3.

Wij zijn in 't net des doods. — — — —

Eigenlijk: *wij zijn in de netten van het zwaard.* Dit is het harde beeld, 't welk ik Bladz. 77. (in de aantekening op Bladz. 64. vs. 13.) bedoelde.

Bladz.

Bladz. 62. vs. 7. volgg.

Slechts eene moeder nog, slechts een enz.

Ik heb, om de toepassing op de fabel van JNO voor den *Hollandschen* Lezer duidelijker te maken, aan de oorspronkelijke woorden eenige uitbreiding gegeven.

Bladz. 64. vs. 7. volgg.

MEDEA, *boven het huis op een' wagen,
met draken bespannen.*

Het komt mij, met den tweeden *Scholiast*, waarschijnlijker voor, dat MEDEA op haren drakenwagen boven het huis verschenen is, hebbende de lijken harer kinderen, naar de onderstelling, bij zich, dan dat zij op het dak stond. Zij zegt toch:

Dees kar schenkt mij de God der zon, mijn vaders vader.

Dergelijke kunst- en vliegwerken waren ook op het tooneel der Ouden niet ongewoon.

Bladz. 65. vs. 19 en 20.

— — — *Zelfs Scylla van Tyrrhenen,
't Afgrijslijkst wangedrogt, bezit geen wreeder hart.*

Volgens HOMERUS (*Odysf.* XII. 85. seqq.) bewoonde SCYLLA, een ijslijk monster, met twaalf misvormde voeten, eene diepe bergholte, in de zee-engte tusfchen *Italië* en *Sicilië*; uit welk hol zij zes hoofden, elk voorzien van drie rijen verschrikkelijke tanden, uitftak, en niet alleen dolfinnen, zeehonden en walvisfchen, maar ook menfchen, die zij uit de voorbijvarende fchepen ligtte, verflond. Hierop doelt EURIPIDES (*vid.* vers.

vers. 1356. ubi cum BRUNCKIO et MUSGRAVIO legendum est *σπείας*) De latere, vooral *Latijnsche*, Dichters hebben deze fabel zeer veranderd: niet alleen hebben zij deze SCYLLA tot eene rots gemaakt, met honden omringd, gelijk OVIDIUS (*Metam.* VII. 65. ubi vid. CIOPAN.); maar ook hebben zij haar met eene andere SCYLLA, dochter van NISUS, den Koning van *Megara*, verwisfeld of verward, gelijk VIRGILIUS (*Ecl.* VI. 74. ubi vid. HEYN.).

Bladz. 68. vs. 1 en 2.

*Ik ook: wij scheiden dus gemakkelijk van een.
Doch gun, dat ik de doon begrave en hen beweent.*

Tusschen deze beide verzen heb ik een' regel van het oorspronkelijke weggelaten, waaraan de *Hollandsche* Lezer niets verliest.

Bladz. 68. vs. 7 en 8.

*Ik zal, ten zoen des moords, door mijne hand bedreven,
Aan 't land van Sisyphus gewijde feesten geven.*

Sommige oude Schrijvers, (vid. *Scholiast. ad vs. 9. ibique BARNES. et MUSGRAV. ad. h. l.*), verhalen, dat de *Corinthiers* zelve den moord der kinderen van MEDEA bedreven hebben, en dat EURIPIDES door hun met vijf *talenten* is omgekocht, om die daad in zijn Stuk aan MEDEA toe te schrijven. Wat hier van zij; het kan vreemd schijnen, dat de *Corinthiers* een feest vierden ter verzoening van een' moord, door hun niet begaan. MUSGRAVE is daarom zelfs van gevoelen, dat deze verzen in het oorspronkelijke, waar de woorden *door mijne hand bedreven* niet gevonden worden, tot eene vroegere en anders bewerkte Uitgave van dit Treurspel hebben behoord, en aan eene Godin, b. v. JUNO zelve, in den mond gelegd zijn, doch dat EURIPIDES dezelve, in eene tweede Uitgave, uit achteloosheid heeft overgebracht. Dat de tegenwoordige Uitgave der MEDEA de tweede zou zijn, was HEMSTERHUIS, (*ad HESYCH.*
in

in *V. Ἀπαιώνιστρον*.) reeds in gedachten gekomen, dewijl'er, naar zijne getuigenis, zeer vele verzen door de Ouden, als uit de MEDEA ontleend, worden aangehaald, die 'er thans niet in te vinden zijn. Ten aanzien van den HIPPOLYTUS van onzen Dichter is het ontwijfelbaar, dat wij eene tweede door den Schrijver zelven bezorgde, Uitgave van dat Stuk hebben: en het komt mij, wat de MEDEA betreft, ook niet onwaarschijnlijk voor.

Bladz. 68. vs. 11 en 12.

*Doch gij, o snoodaardt zult een waardig loon verwerven,
En onder 't stortend hout van d'Argo deerlijk slerven.*

De dood van JASON wordt op onderscheidene wijze opgegeven. EURIPIDES volgt hier, in de voorspelling, die hij MEDEA in den mond legt, het meest gewone verhaal; volgens 't welk JASON, slapende onder den, op het strand staanden, achtersteven van het, nu reeds oud en vermolmd, schip *Argo*, door een afgevallen stuk hout getroffen en gedood is. — Het is bekend, dat de Ouden hunne schepen met den achtersteven op strand haalden, terwijl de voorsteven in het water bleef en met een anker vastgemaakt werd. VIRGILIUS drukt dit (*Aen. III. 277.*) in dezen regel uit:

Ancora de prora jacitur, stat litore puppis.

De Heer VAN WINTER en Mevrouw VAN STREEK hebben beiden dit niet volkomen uitgedrukt, en ik acht zulks in eene doorloopende Dichterlijke vertaling onberispelijk. De zin is: *het anker wordt van den voorsteven uitgeworpen, de achtersteven staat op het strand.* — Voorts moet ik aanteekenen, dat van hiertot aan den slotzang van den REI de verzen in het oorspronkelijke in eene andere, kortere, maat, dan de gewone zesvoetige *Jamben*, geschreven zijn, en hierdoor veel kracht en vuur bekomen. Ik heb echter de gewone *Alexandrijnsche* versmaat behouden, omdat, naar mijn gevoel, eene kortere, wel verre van meer kracht en vuur aan dit gesprek bij te zetten, hetzelfde, in onze taal, beneden den toon van het Treurspel zou hebben doen zinken.

Bladz.

Bladz. 70.

D E R E I .

Jupijn, die op d' Olimp gebiedt, enz.

Meer andere Stukken van onzen Dichter hebben een' bijna gelijken flotzang, als bij v, de HELENA, de Bacchae, de ANDROMACHE en de Alceſtis. Met den inhoud der MEDEA ſtaat deze gedachte, hoe waar en ſchoon ook, in geen bijzonder verband; of men moest ſtellen, dat de Dichter JASON bedoeld hebbe, wiens verwachting zoo deerlijk te leur geſteld wordt. Waarfchijnlijk wordt zulke eenigzins, wanneer men hiermede vergelijkt de woorden van den REI op Bladz. 59.

't Schijnt, dat op dezen dag een wrekend God, met regt,
Een keten van ellend voor Jaſon zamenhecht,

Nog volgt hier in het oorspronkelijke een vers, dat inſge- lijks achter meer andere Stukken van EURIPIDES gevonden wordt, en dezen zin heeft: *dit is aldus afgeloopen*. Ik zal, denk ik, geene verſchooning behoeven te maken, dat ik dezen regel onvertaald gelaten heb.

E I N D E .

TER BOEKDRUKKERIJ
Van de Wid. A. BAKKER en ZOON,
Te Amſterdam, op het Water, N°. 2.

